

Enligt sändlista bilaga 4

Beslut om utvidgat strandskydd för Nynäshamns kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 14 § andra stycket miljöbalken (MB) att strandskyddsområdena i Nynäshamns kommun enligt bifogade kartor (bilaga 1) ska omfattas av utvidgat strandskydd.

- Utvidgningen omfattar land- eller vattenområde mellan 100 och 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Strandskyddszonen saknar angiven bakre begränsningslinje på bifogade kartor.
- Utvidgningen omfattar även land- eller vattenområde 100 meter men mindre än 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd och avgränsas av en detaljplanegräns respektive av en angiven bakre begränsningslinje på bifogade kartor.

Under förutsättning att ovanstående beslut vinner laga kraft beslutar Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap. 18 § första stycket punkt 1 MB att upphäva Länsstyrelsens beslut den 3 juni 1999 (diarienummer 18611-1999-22769) i de delar det rör utvidgat strandskydd för Nynäshamns kommun, utom när det gäller utvidgat strandskydd i detaljplaner.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

När det generella strandskyddet infördes 1975 syftade det till att trygga allmänhetens tillgång till platser för bad och friluftsliv inom strandområdena. År 1994 tillkom ett nytt, biologiskt, syfte för strandskyddet. Enligt 7 kap. 13 § MB syftar strandskyddet idag till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Stränderna har stor betydelse för både människor, djur och växter. Strandmiljöerna är betydelsefulla för naturupplevelser, avkoppling och aktiviteter. Att vistas ute i natursköna miljöer är också gynnsamt för hälsan. Dessutom utgör strandzonerna generellt sett mycket artrika biotoper, och de har stor betydelse för djur- och växtlivet. Stränderna har därmed särskild betydelse för den biologiska mångfalden, och de kan tillhandahålla viktiga ekosystemtjänster.

Datum
2014-09-16

Beteckning
511-39844-2012

Stockholms läns varierade natur- och kulturlandskap har generellt sett höga värden för djur- och växtliv. Länet är i ett nationellt perspektiv redan högexploaterat, och exploateringstrycket är betydande både i storstadsområdet och vissa övriga delar av länet. I en nationell jämförelse mellan länen¹ är det Stockholms län som har högst andel byggnader, 84 procent, inom 300 meter från strandlinjen längs kuststräckan, inklusive de större öarna. För landet som helhet är motsvarande siffra 74 procent. För Mälarens stränder inom Stockholms län är andelen byggnader inom 300 meter från strandlinjen 73 procent. Den stora och växande befolkningen är i stort behov av allemansrättsligt tillgängliga områden och i synnerhet strandområdena är då attraktiva.

Samtidigt som delar av länet är högexploaterat finns det delar av skärgården som delvis möter motsvarande problem som glesbygdsområden i andra delar av landet. Det är angeläget att boende och företagande i dessa områden även framöver kan utvecklas utan att komma i konflikt med strandskyddets syften.

Utvidgat strandskydd i Stockholms län

Sedan strandlagen från 1952 infördes, och även med stöd av naturvårdslagen (1964:822), har länsstyrelserna kunnat förordna om områden om maximalt 300 meter från strandlinjen där bebyggelse inte fick uppföras utan tillstånd. Länsstyrelsen i Stockholms län har också fattat sådana beslut för områden i länet med stöd av dessa äldre lagstiftningar.

Länsstyrelsen fattade den 3 juni 1999 ett beslut om utvidgat strandskydd m.m. i länet. Det ersatte bland andra Länsstyrelsens två beslut om utvidgat strandskydd m.m. från den 18 oktober 1977 och den 28 februari 1980, som tillsammans omfattade huvuddelen av länets kommuner. Beslutet från 1999 innebar i praktiken ingen omprövning av de två äldre besluten, utan det utvidgade strandskyddet fortsatte att gälla i den omfattning som angavs i dessa, med undantag för Stockholms stad. Länsstyrelsen har även fattat beslut om att införa utvidgat strandskydd på delar av Möja i Värmdö kommun, för Trolldalen i Lidingö stad och vid Näsudden i Haninge kommun. Vid delar av Grindsjön i Nynäshamns kommun och på delar av Ornö har Länsstyrelsen fattat beslut om att upphäva utvidgat strandskydd. I vissa fall har Länsstyrelsen beslutat att upphäva utvidgat strandskydd inom förslag till detaljplan.

Besluten om utvidgat strandskydd innebär att de flesta obebyggda eller glest bebyggda delarna av länets kust- och skärgårdsområden samt Mälärstranden omfattas av utvidgat strandskydd på land. Kring ett antal sjöar och några vattendrag gäller också utvidgat strandskydd. Endast några av länets vattenområden omfattas av utvidgat strandskydd, exempelvis vissa områden längs Upplands-Bro kommuns Mälärstrand.

---

¹ SCB. Statistiska meddelanden. MI 50 SM 1102.

Datum
2014-09-16

Beteckning
511-39844-2012

Skäl för översynen av utvidgat strandskydd

Förändringar i strandskyddslagstiftningen infördes i enlighet med proposition 2008/09:119 *Strandskyddet och utvecklingen av landsbygden*. Enligt den nya lydelsen av 7 kap. 14 § MB får Länsstyrelsen i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften.

Utvidgat strandskydd gäller efter den 31 december 2014 endast om utvidgningen har beslutats med stöd av 7 kap. 14 § MB i dess nya lydelse. Det innebär att det utvidgade strandskyddet automatiskt kommer att förfalla och att endast generellt strandskydd om 100 meter kommer att gälla för dessa områden efter den 31 december 2014, om inte länsstyrelserna innan denna tidpunkt fattar beslut om utvidgat strandskydd.

Regeringen anser att en översyn av det utvidgade strandskyddet är motiverad då skälen för utvidgningarna behöver klargöras. Det bör framgå att det finns ett tydligt och långsiktigt behov av utvidgat strandskydd och besluten ska motiveras utifrån strandskyddets båda syften. Länsstyrelserna har därför fått i uppgift att se över det utvidgade strandskyddet i landet².

Länsstyrelsens arbete med översynen

Länsstyrelsen har valt att i första hand göra en översyn av de strandområden som redan omfattas av utvidgat strandskydd. Vid möten med kommunerna har i vissa fall frågan om utvidgat strandskydd för nya områden framförts, och dessa områden kan då också ingå i översynen. Enbart några få vattenområden i länet omfattas av utvidgat strandskydd på grund av att vattenområdena inte tidigare har undersökts i samma utsträckning. Därför förekommer det att Länsstyrelsen även har uppmärksammat vissa vattenområden i översynen. Områden som omfattas av detaljplan enligt plan- och bygglagen (2010:900) ingår i normalfallet inte i Länsstyrelsens analys av de aktuella strandområdena. I arbetet har dock några områden med utvidgat strandskydd inom detaljplan särskilt uppmärksammat och ingått i översynen.

Länsstyrelsen har under arbetets gång träffat Nynäshamns kommun vid tre tillfällen; den 11 juni 2012, den 12 februari 2013 och den 29 januari 2014 för att diskutera arbetet i en dialog med företrädare för kommunen. Vid det första mötet har Länsstyrelsen beskrivit sin arbetsmetod, och kommunalt underlagsmaterial efterfrågats till Länsstyrelsens analys. Eventuella kommunala utvecklingsplaner i de aktuella strandområdena har också diskuterats. Därefter har Länsstyrelsen analyserat berörda strandområden utifrån nationellt, regionalt och kommunalt

---

² Prop. 2008/09:119 s. 37-38 samt regleringsbrev för budgetåret 2009 avseende länsstyrelserna, återrapportering nr 51.

Datum
2014-09-16

Beteckning
511-39844-2012

underlag. Det andra mötestillfället har främst syftat till att diskutera, och så långt som möjligt förankra, förslaget till omfattning av det utvidgade strandskyddets utbredning. Det tredje mötestillfället har framförallt syftat till att diskutera kommunala utvecklingsplaner i de aktuella strandområdena. Några av de strandområden som diskuterats har besökts av Länsstyrelsen och kommunen i fält.

Berörda myndigheter och kommunen har, med stöd av 25-26 §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., givits möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut. Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har, genom kungörelsedelgivning i Post- och Inrikes Tidningar och Svenska Dagbladet den 12 juni 2013, Dagens Nyheter den 14 juni 2013 samt i Nynäshamns Posten den 11 juni 2013, enligt 24 § i samma förordning som ovan, givits möjlighet att yttra sig över förslaget till beslut.

Inkomna yttranden

Nedan följer en sammanställning av yttranden som inkommit på förslaget till utvidgat strandskydd i Nynäshamns kommun. En sammanfattning av alla yttranden och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i en särskild promemoria som hör till ärendet. Promemorian samt yttrandena i sin helhet finns i detta ärendes akt.

Nynäshamns kommun anger bland annat att målet i kommunen är att strandskyddsarealen ska hållas konstant eller öka. Kommunen ställer sig i huvudsak bakom förslaget, men önskar att utvidgat strandskydd upphävs för flera områden bland annat Lidatorp, Segersäng, Ankarudden och Marsta. Kommunen anser att en fast administrativ bakre strandskyddsgräns behövs för att strandskyddsärenden ska kunna hanteras praktiskt.

Några remissyttranden anför att syftet med de nya bestämmelserna inte är att nya områden ska få utökat strandskydd. Tanken var att man skulle skärpa kravet för att befästa eller utvidga strandskyddet, och höga krav ställs på motiven för utvidgningen. Det är tveksamt om förslaget till beslut för en hel kommun är förenligt med att ett beslut ska fattas av Länsstyrelsen i det enskilda fallet. Beslutet får karaktär av en generell föreskrift.

I flera remissyttranden finns synpunkter på underlagsmaterialet och motiveringarna, som inte anses vara tillräckliga. Underlagsmaterial och motiv som bevisar att strandskyddets syften behöver säkerställas med utvidgat strandskydd behövs för varje enskilt område som ska skyddas. Beskrivningarna av vilka överväganden som gjorts avseende behovet av utvidgning är bristfälliga.

I några yttranden framförs att till exempel markägare inte har tillfrågats under en tidig fas av processen. Det borde vidare vara möjligt för Länsstyrelsen att ta reda på vilka personer i kommunen som är berörda av förslaget och delge var och en av dem.

Datum
2014-09-16

Beteckning
511-39844-2012

Frågan om vägningen mellan det enskilda och det allmänna intresset tas upp. Skälighetsavvägningen av strandskyddets allmänna intresse gentemot de enskilda intressena görs inte på det sätt som föreskrivs i lagstiftningen. Synpunkter framförs på att markägarna borde få ersättning för att deras fastigheter idag omfattas, eller kommer att omfattas, av strandskydd.

Såväl organisationer som fastighetsägare framför att det är angeläget att företag kan utvecklas. Det gäller då främst företag på landsbygden eller i skärgården. Företagen är ibland beroende av närheten till vatten och strandnära mark. Det kan gälla företag som arbetar exempelvis med varvsverksamhet, marinor, transporter, fiske och turism eller jord- och skogbruk. Det finns en farhåga att bland annat turism- och besöksnäring ska begränsas. Det utökade strandskyddet anges innebära ett stort hinder för att utveckla nya verksamheter. Många markägare har planer på, eller ser potential i, att uppföra byggnader och/eller anläggningar på sin fastighet. Att inte få utnyttja mark upp till 300 m från stranden kan bli ett stort intrång i markanvändningen. Nybyggnation vid generationsskiften kan försvåras.

I flera remissyttranden framhålls att om strandskyddets syften tillgodoses med 100 meters strandskydd är utvidgat strandskydd inte befogat. Endast naturvärden som har med vatten och närheten till vatten bör beaktas i bedömningen. Byggnation mer än 100 meter från strandlinjen torde inte försvåra tillgången till stränderna eller i väsentlig grad försämra upplevelsen av ett strandbesök. I flera yttranden framhålls att ett visst område eller en viss fastighet inte behöver omfattas av utvidgat strandskydd eftersom de inte har sådan betydelse för växt- och djurlivet eller allmänhetens tillgång till strandområdet.

Ett par remissyttranden är positiva till det utvidgade strandskyddet då det kan öka tillgängligheten till naturområden och bevara växt- och djurlivet samt skydda dessa områden från exploatering. Ett utvidgat strandskydd innebär en ökad möjlighet för alla att röra sig fritt i strandområdena. Utvidgat strandskydd bör bibehållas för ett par områden där Länsstyrelsen föreslår upphäva det och utvidgat strandskydd föreslås för ytterligare några områden i kommunen.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Utgångspunkter

Av författningskommentaren till 7 kap. 14 § MB³ framgår att bestämmelsen innebär att ett beslut om utvidgat strandskyddsområde behöver grundas med hänsyn till berörda områdens värden samt till nuvarande och förväntade behov av tillgängliga strandområden. Beslut om utvidgat strandskyddsområde kan komma att avse:

---

³ Prop. 2008/09:119 s. 99.

Datum
2014-09-16

Beteckning
511-39844-2012

1. områden som omfattas av annat områdesskydd, t.ex. naturreservat, som inte innebär samma skydd för strandområden som bestämmelserna om strandskydd,
2. riksintresseområden enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 4 kap. 2–8 §§ som är relevanta för strandskyddet,
3. kust- och skärgårdsområden som inte redan har förlorat i betydelse på grund av exploatering,
4. grunda havsbottnar av betydelse för flora och fauna,
5. välbesökta friluftsområden eller områden som har tydlig potential att bli det och som riskerar att gå förlorade utan ett nybyggnadsförbud,
6. tätortsnära strövområden, eller
7. ekologiskt känsliga områden som inte omfattas av annat områdesskydd.

Länsstyrelsen har använt ovan nämnda sju punkter som grund för analysen av de aktuella strandområdena i syfte att bedöma värdena för strandskyddets syften inom dessa. Värdena redovisas i till beslutet hörande värdebeskrivningar. Nationellt, regionalt och lokalt underlag har använts i bedömningarna, som till exempel kommunernas översiktsplaner och olika inventeringar av värdefull natur. I analysen har bland annat tagits i beaktande de områdesskydd enligt 7 kap. MB som är relevanta för strandskyddet, exempelvis nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden. Länsstyrelsen anser att inte bara ekologiskt känsliga områden, utan även biologiskt värdefulla områden, som inte omfattas av annat områdesskydd bör beaktas. Höga naturvärden kan också finnas i vattenmiljöer. Enligt Länsstyrelsens mening kan såväl grunda havsbottnar som grunda sjöbottnar av viss omfattning ha betydelse för djur- och växtlivet.

Länsstyrelsen lägger stor vikt vid de områden som är av riksintresse enligt 4 kap. 2 och 4 §§ MB då de är direkt utpekade av riksdagen med hänsyn till sina nationellt sett höga natur- och kulturvärden. Länets kust- och skärgårdsområde samt Mälarens öar och strandområden omfattas av detta riksintresse och de har också särskilda förutsättningar för turism och friluftsliv. Områdena har en central betydelse för en långsiktigt god hushållning med naturresurserna, nationellt sett. Konkurrensen om de fysiska resurserna är, eller kan förväntas bli, särskilt framträdande. Genom att kust- och skärgårdsområdet och Mälaren är utpekade på detta sätt i miljöbalken har en vägning mellan olika intressen redan gjorts, och natur- och kulturvärdena ska huvudsakligen ges företräde i konkurrenssituationer. Bedömningen av en exploateringsåtgärds påverkan ska inte bara göras för den närmaste omgivningen, utan ett helhetsperspektiv ska anläggas på vad som är lämplig utveckling i hela det geografiska område som bestämmelsen omfattar⁴. Länsstyrelsen lägger även stor vikt vid de riksintresseområden för naturvård och friluftsliv, och delvis för kulturmiljövård, som utpekats med stöd av 3 kap. 6 § MB. Dessa områden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön, och behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas.

⁴ Prop. 1985/86:3 med förslag till lag om hushållning med naturresurser m.m. s. 80-82, 170-178.

Datum
2014-09-16

Beteckning
511-39844-2012

När det gäller friluftsområden kan Länsstyrelsen konstatera att den stora befolkningen gör att flera av friluftsområdena i länet är välbesökta och att behovet av friluftsområden kan antas öka. Det är dock svårt att förutspå exakt vilka områden som har en tydlig potential att bli välbesökta friluftsområden. Områdena torde vara förhållandevis stora och kan i vissa fall antas hysa anläggningar som främjar friluftslivet. För tätortsnära strövområden kan hänsyn tas även till strövområden vars tätort ligger i ett grannlän.

De strandområden som i analysen bedömts sakna värden för strandskyddets syften är till övervägande del redan ianspråktagna av bebyggelse eller andra exploateringar. I andra fall bedöms områdenas värden för den allemansrättsliga tillgängligheten eller djur- och växtlivet inte vara tillräckligt höga för att de ska omfattas av utvidgat strandskydd. Viss hänsyn har i bedömningarna även tagits till det tidigare utvidgade strandskyddets utbredning om utvidgningarna varit mindre än 300 meter.

Därutöver bedömer Länsstyrelsen att det kan vara lämpligt att hänsyn tas till behovet av fortsatt utveckling och permanentbosättning inom områden lämpliga för detta på vissa regionalt utpekade⁵ så kallade kärnöar. Kärnöarna har förutsättningar för, eller bör kunna erbjuda, samhällsservice och infrastruktur. Ny bebyggelse på kärnöar bör lokaliseras till byar och samhällen, vilket ger förutsättning för utveckling av åretruntbostäder, verksamheter och service med hänsyn till natur- och kulturvärdena.

Vid prövningen av om det utvidgade strandskyddet ska upphävas kan Länsstyrelsen även ta hänsyn till vissa planerade utbyggnadsområden som preciseras närmare i det följande. Det rör sig om tätortsnära utbyggnadsområden som är utpekade i antagna kommunala översiktsplaner. Om utbyggnadsområdet har betydelse för bostadsförsörjningen eller möjliggör en samhällsviktig verksamhet, och ligger i närhet till en tätort med god tillgång till service och kollektivtrafik och Länsstyrelsen bedömer att det utgör ett viktigt samhällsintresse, kan det vara lämpligt att upphäva det utvidgade strandskyddet redan i detta skede. Länsstyrelsen kan i bedömningarna även väga in exploateringsplaner för andra utbyggnadsområden. De ska vara redovisade i en översiktsplan eller vara väl dokumenterade på annat sätt till exempel genom ett planuppdrag. Kommunen ska ha visat att det finns ett behov av att upphäva det utvidgade strandskyddet för att nyttja området i en nära framtid. När det gäller översiktsplaner och övriga nämnda exploateringsplaner är dessa dock inte juridiskt bindande och de visar ofta endast översiktliga redovisningar av mer eller mindre preciserade planer som eventuellt ska genomföras i framtiden. Vid Länsstyrelsens samlade bedömning kan det därför i denna översyn vara svårt att i förväg bedöma om ett område med värden för det utvidgade strandskyddet bör stå

---

⁵ Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUF 2010. Stockholms läns landstings regionplanekontor. R 2010:5.

Datum
2014-09-16

Beteckning
511-39844-2012

tillbaka för det samhällsintresse en exploatering kan innebära. I sådana fall får frågan om strandskyddet kan upphävas eller ej istället avgöras inför, eller i, det efterföljande detaljplanarbetet. Mot denna bakgrund vill Länsstyrelsen därför framhålla att en avvägning mellan bevarande och exploatering av ett strandområde inte alltid kan göras fullt ut inom ramen för Länsstyrelsens pågående översyn av det utvidgade strandskyddet.

Bedömning

Strandskyddet ska ses i ett långsiktigt perspektiv. Att ett område nu är av mindre intresse för något av strandskyddets syften behöver inte betyda att området kommer att vara ointressant i framtiden.

Strandskyddets betydelse för såväl friluftslivet som den biologiska mångfalden utgör en viktig förutsättning för arbetet med att uppfylla flera av riksdagens antagna miljö kvalitetsmål. Ett utvidgat strandskydd kan även antas medverka till att miljö kvalitetsnormer för vatten lättare klaras. Därutöver kan det bidra till att säkerställa de riksintressen i länet som har betydelse för strandskyddets syften, då trycket på framför allt bebyggelse i länet är stort kring stränderna, samtidigt som de värden som riksintressena ska skydda många gånger är nära kopplade till de strandnära områdena. Ytterligare bebyggelse inom de riksintresseområden som idag omfattas av utvidgat strandskydd riskerar att urholka riksintressenas värden.

I ett långsiktigt perspektiv är det motiverat att bevara större sammanhängande utvidgade strandskyddsområden med värden för såväl allmänheten som växt- och djurlivet. Om områdena fragmenteras av exploatering riskerar värdena för friluftsliv och djur- och växtliv att gå förlorade. Även om strandområdena är små kan de ha mycket höga värden för strandskyddet just för att de kan vara de enda kvarvarande, kanske oexploaterade, stränderna i ett område.

Många naturmiljöer utanför 100-meterszonen är en del av samma naturgeografiska landskap som zonen närmast vattnet. Lokalklimatet kring vattenområdena påverkas av närheten till vattnet i större områden, vilket i sin tur påverkar livsmiljöerna för, och förekomsterna av, djur- och växtlivet. Vissa av de djur- och växtarter som kan återfinnas närmast vatten kan också ha behov av områden längre från vattnet för att söka föda, föröka/sprida sig, etc. För den allemansrättsliga tillgängligheten och friluftslivets behov är det många gånger värdefullt för naturupplevelsen med bredare strandskydds zoner. Värde kan ligga i att inte ha bebyggelse och vissa typer av exploatering inom syn- och hörhåll, och då särskilt i ett förhållandevis högexploaterat och bullerstört storstads lään.

Med hänsyn till de värden inom de aktuella strandområdena som framkommit i översynen bedömer Länsstyrelsen att den utvidgade strandskydds zonen i normalfallet ska vara 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Längs vissa strandsträckor gör detaljplanlagda områden, tätbebyggda områden

Datum
2014-09-16

Beteckning
511-39844-2012

utanför detaljplan eller tydligt avskiljande stora och tungt trafikerade vägar och järnvägar att strandskyddsområdet utvidgas till mindre än 300 meter.

När det gäller avskiljande exploateringar kan höga värden för allemansrättslig tillgänglighet eller djur- och växtlivet inom strandområdet motivera att strandskyddet ändå bör ligga kvar bakom den avskiljande exploateringen.

Med anledning av det inkomna yttrandet från Nynäshamns kommun vill Länsstyrelsen framhålla att kommunens synpunkter har tillgodosetts så långt det varit möjligt inom ramen för Länsstyrelsens uppdrag. Utvidgat strandskydd upphävs enligt kommunens önskemål för några områden, bland annat Lidatorp och Segersäng. Det rör sig om tätortsnära utbyggnadsområden som är utpekade i den antagna översiktsplanen, och där utbyggnaden bedöms ske i närtid. Utbyggnadsområdena har dessutom betydelse för bostadsförsörjningen och tillgången till service och kollektivtrafik är god. Vidare gäller för områdena att värdena för den allemansrättsliga tillgängligheten eller djur- och växtlivet inte bedömts vara tillräckligt höga för att de ska omfattas av utvidgat strandskydd. I andra områden, som Ankarudden och Marsta, bedömer Länsstyrelsen dock att utvidgat strandskydd fortfarande är motiverat utifrån strandskyddets syften. Här rör det sig företrädesvis om områden för eventuell exploatering men där ingen planering påbörjats, och det är oklart om exploateringen kommer att genomföras. I övrigt bibehålls huvudsakligen det tidigare utvidgade strandskyddet vilket är i enlighet med de lokala miljömålen som det står om i kommunens översiktsplan.

Angående synpunkten på vilken typ av strandskyddsgräns som bör användas bedömer Länsstyrelsen att en fast bakre strandskyddsgräns inte är lämplig med hänsyn bland annat till att det i lagstiftningen anges att strandskyddet gäller från strandlinjen, och att denna strandlinje kan förändras med tiden.

Med anledning av inkomna yttranden rörande underlag och motiveringar för beslutet konstaterar Länsstyrelsen att de underlag som används för att påvisa vissa av värdena är av mer övergripande karaktär, som till exempel beskrivningar av områden som omfattas av riksintressen. När det gäller natur- och friluftsvärden beskrivs dessa för varje delområde, och en koppling görs mellan värdebeskrivningarna och de ovan nämnda sju punkterna i propositionen som ligger till grund för motiven till varför utvidgat strandskydd bör råda. Mot denna bakgrund anser Länsstyrelsen att underlag och värdebeskrivningar är tillräckliga för att kunna ligga till grund för beslut om utvidgat strandskydd. De skärpta kraven för att få utvidga strandskyddet torde därmed ha uppfyllts, och Länsstyrelsen bedömer att motiveringarna är tillräckliga.

Att Länsstyrelsen ska fatta beslut i det enskilda fallet innebär att det inte får ske genom generella föreskrifter⁶. Det ska således inte råda osäkerhet om för vilka land- eller vattenområden beslutet gäller. Exempelvis får ett beslut inte formuleras

---

⁶ Prop. 2008/09:119 s. 99.

Datum
2014-09-16

Beteckning
511-39844-2012

i termer av att det omfattar alla obebyggda stränder i kommunen. Som underlag för Länsstyrelsens prövning har specifika värdebeskrivningar för enskilda områden tagits fram och dessa utgör grund för Länsstyrelsens bedömning av om ett område ska omfattas av utvidgat strandskydd eller ej. Vidare har kartor som preciserar var det råder utvidgat strandskydd upprättats. Enligt Länsstyrelsens mening sker således aktuellt beslut om utvidgade strandskyddsområden genom ett beslut av Länsstyrelsen i det enskilda fallet och inte genom någon generell föreskrift. Länsstyrelsen bedömer inte heller att det råder osäkerhet om beslutets räckvidd i förhållande till markägare eller allmänhet⁷.

Avseende synpunkterna om att strandskyddets syften tillgodoses av 100 meters strandskydd samt att värden för strandskyddet saknas inom ett visst område hänvisas till vad som framgår ovan.

När det rör synpunkterna om landsbygdsföretagens utveckling vill Länsstyrelsen framhålla att strandskydd inte begränsar rätten att bruka mark så som den hittills har brukats. Strandskyddet hindrar inte heller, under vissa förutsättningar, skogs- och jordbruk. Det finns vidare möjligheter att utvidga befintliga verksamheter liksom att utveckla frilufts- och turismverksamheter enligt 7 kap. 18 c § MB.

Angående inkomna synpunkter om att markägare inte har tillfrågats i arbetet och att Länsstyrelsen borde ha delgivit alla sakägare konstaterar Länsstyrelsen att förfarandet för handläggning av denna typ av ärenden regleras främst i förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och delgivningslagen (2010:1932) och att det av dessa framgår att ett förslag till beslut ska delges berörda. Länsstyrelsen har bedömt att kungörelsedelgivning är motiverat i ärendet för Nynäshamns kommun.

För frågan om ersättning för fastigheter som omfattas av strandskydd hänvisas till avsnittet Upplysningar.

Med anledning av ett par remissinstansers förslag om att nya områden föreslås omfattas av utvidgat strandskydd har Länsstyrelsen i denna översyn inte haft möjlighet att utreda dessa områden vidare. Översynen av det utvidgade strandskyddet inriktar sig i första hand på de strandskyddsområden som redan är utvidgade.

När det gäller de utvidgade strandskyddsområden som analyserats och som omfattas av detta beslut om utvidgning bedömer Länsstyrelsen, utifrån förhållandena i länet samt de aktuella strandområdenas värden som beskrivs i värdebeskrivningarna, se bilaga 2, att berörda områden behöver omfattas av utvidgat strandskydd för att säkerställa strandskyddets syften. Syftena är att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till

---

⁷ Jämför regeringsbeslut 2004-05-06, M1999/3326/F/M.

Datum
2014-09-16

Beteckning
511-39844-2012

strandområden, och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. De områden som omfattas av utvidgat strandskydd redovisas i bilaga 1.

I de fall det gäller de utvidgade strandskyddsområden som analyserats och som inte omfattas av detta beslut om utvidgning, bedömer Länsstyrelsen att de inte har tillräckliga värden för att omfattas av utvidgat strandskydd, se bilaga 2, eller att ett annat viktigt samhällsintresse bör ges företräde framför strandskyddsintresset. Dessa strandområden behöver således inte omfattas av utvidgat strandskydd och de bedöms uppenbart sakna betydelse för att tillgodose strandskyddets syften. Utvidgat strandskydd ska därför upphävas inom dessa strandområden. Länsstyrelsen kan vidare konstatera att det utvidgade strandskyddet, även om det inte hade upphävts, hade förfallit efter den 31 december 2014 enligt övergångsbestämmelserna i punkt 3 till lagen (2009:532) om ändring i lagen om miljöbalken.

Vid prövningen av förslaget till utvidgade strandskyddsområden ska hänsyn tas även till enskilda intressen enligt 7 kap. 25 § MB. Med hänsyn till naturvårds- och miljöintressen får inskränkningar i användningen av mark och byggnader göras om det är nödvändigt för att tillgodose angelägna allmänna intressen. Miljöbalkens bestämmelser avseende strandskydd syftar till att tillgodose ett sådant angeläget allmänt intresse⁸. Länsstyrelsen bedömer att beslutet om att utvidga strandskyddsområdena i Nynäshamns kommun inte innebär någon inskränkning i enskildas rätt att använda mark eller vatten som går längre än vad som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses.

Kungörelse

Enligt vad som framgår av 27 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska beslutet införas i länets författningssamling och kungöras i Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och Nynäshamns Posten.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Länsstyrelsen måste ha fått skrivelsen med överklagandet inom tre veckor från den dag beslutet kungjorts i ortstidning.

Upplysningar

I enlighet med 7 kap. 14 § MB tredje stycket gäller ett beslut om att utvidga strandskyddsområdet omedelbart, även om det överklagas, såvida inte regeringen efter ett överklagande föreskriver annat.

---

⁸ Prop. 1993/94:117 s. 16 och prop. 1997/98:45, del 1, s. 321-322.

Datum
2014-09-16

Beteckning
511-39844-2012

För de strandområden där det utvidgade strandskyddet upphävs råder generell strandskydd om 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. För övriga strandområden råder strandskydd i enlighet med gällande beslut.

Utvidgat strandskydd inom detaljplaner förfaller efter den 31 december 2014, i enlighet med punkt 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (2009:532) om ändring i miljöbalken.

Inom de strandområden som omfattas av strandskydd tillämpas gällande strandskyddslagstiftning som främst regleras i 7 kap. 13 – 18 h §§ MB.

Av 31 kap. 4 § punkterna 1-7 MB framgår i vilka fall fastighetsägare har rätt till ersättning på grund av beslut som innebär att mark tas i anspråk eller att pågående markanvändning inom berörd del av en fastighet avsevärt försvåras. Beslut om utvidgning av strandskyddet ingår inte i uppräknningen vilket innebär att ägare och innehavare av särskild rätt till marken inte har rätt till ersättning med anledning av ett beslut om utvidgat strandskydd.

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektören Magdalena Bosson. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektören Göran Åström, samhällsbyggnadsdirektören Gunilla Holmquist, avdelningschefen Åsa Ryding, tillväxtdirektören Mats Hedenström samt miljöhandläggaren Annika Lindvall, föredragande.

Magdalena Bosson

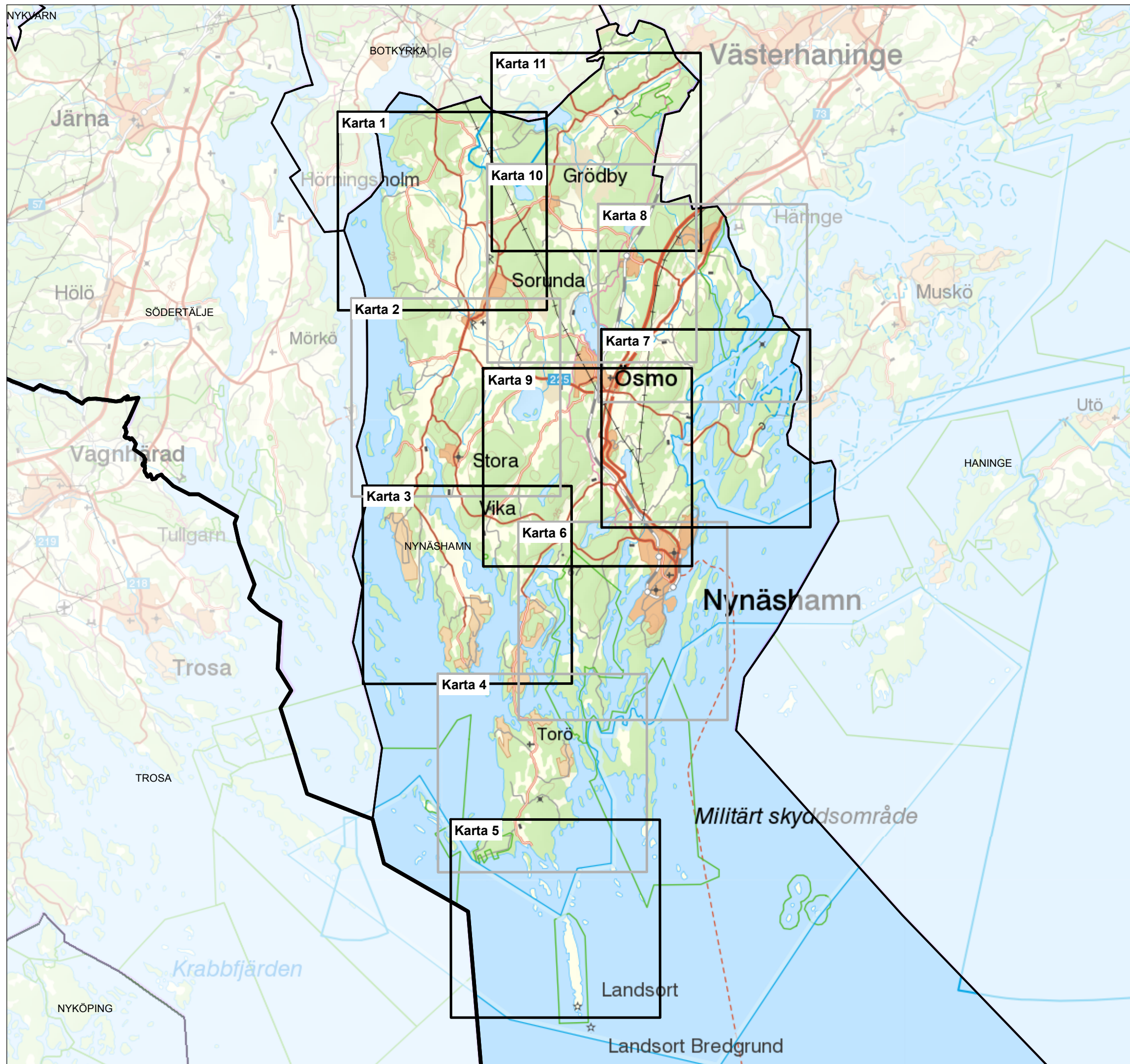
Annika Lindvall

Bilagor

1. Beslutskartor
2. Värdebeskrivningar, inkl. källförteckning för dessa
3. Hur man överklagar
4. Sändlista
5. Meddelande om beslut

Områdesindelning för Nynäshamns kommun

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2014-09-16 för Nynäshamns kommun.
Diarienummer 511-39844-2012.

Utvidgat strandskydd i Nynäshamns kommun

Tillhör Länstyrelsens beslut för Nynäshamns kommun 2014-09-16
Diarienummer 511-39844-2012.

Teckenförklaring

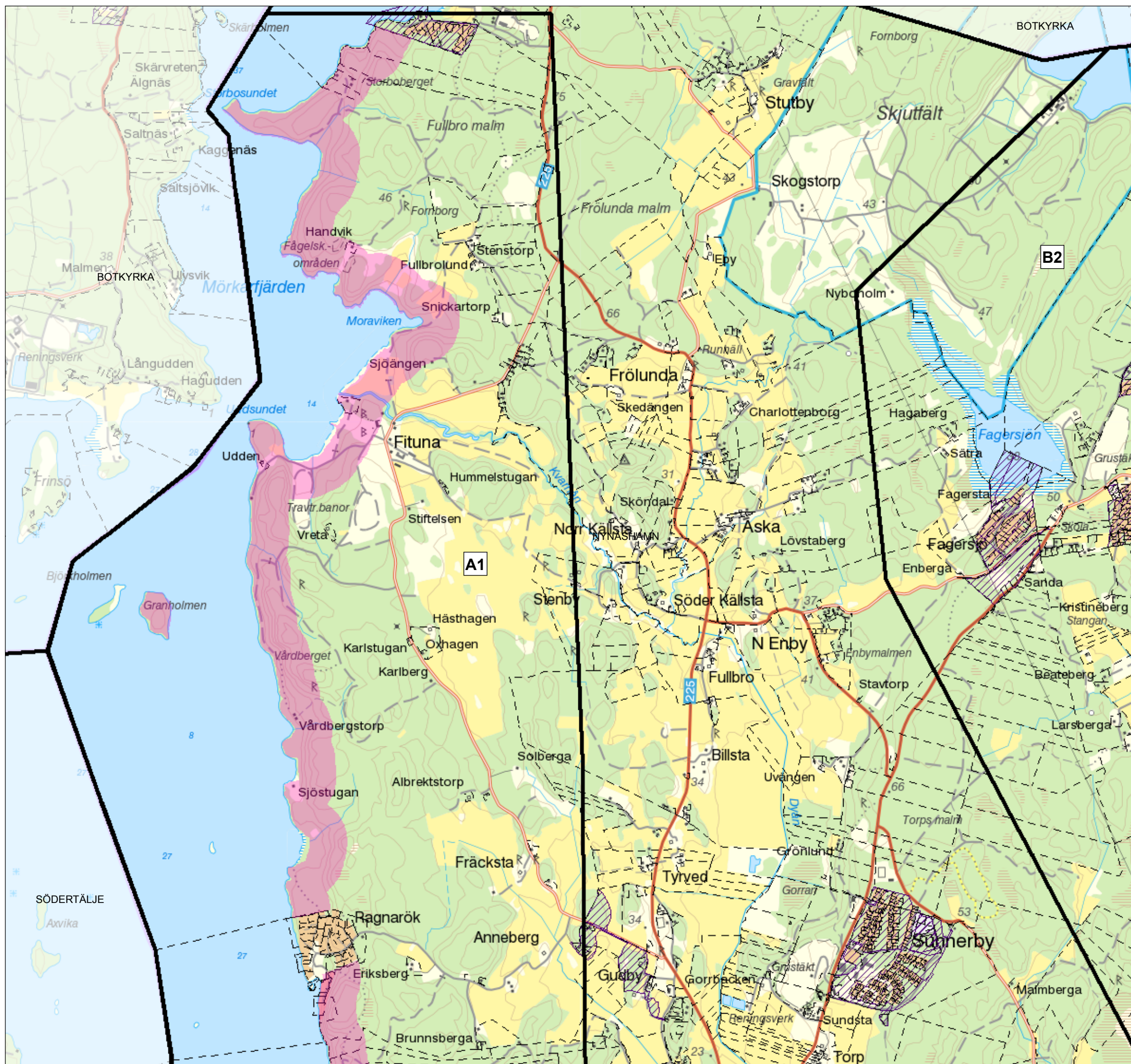
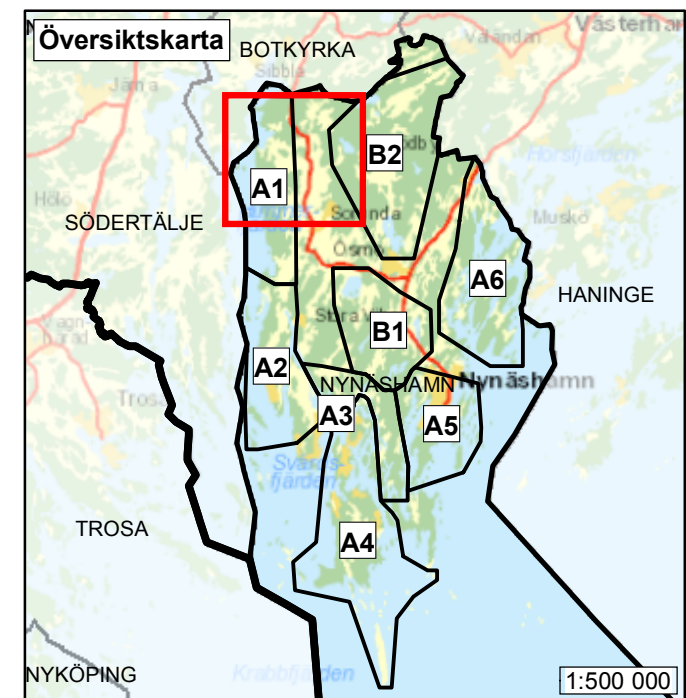
- **A1** Områdesindelning med beteckning (se värdebeskrivning)
- Generellt strandskydd om 100 meter utvidgat till 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd med undantag av områden avgränsade av detaljplan eller bakre begränsningslinje
- Detaljplan
- Fastighetsgräns

0 300 600 900 Meter 1:30 000

Upplysningar

För övriga strandområden visas inte det generella strandskyddets utbredning på kartan.

Utvidgat strandskydd i Nynäshamns kommun

Tillhör Länstyrelsens beslut för
Nynäshamns kommun 2014-09-16
Diarienummer 511-39844-2012.

Teckenförklaring

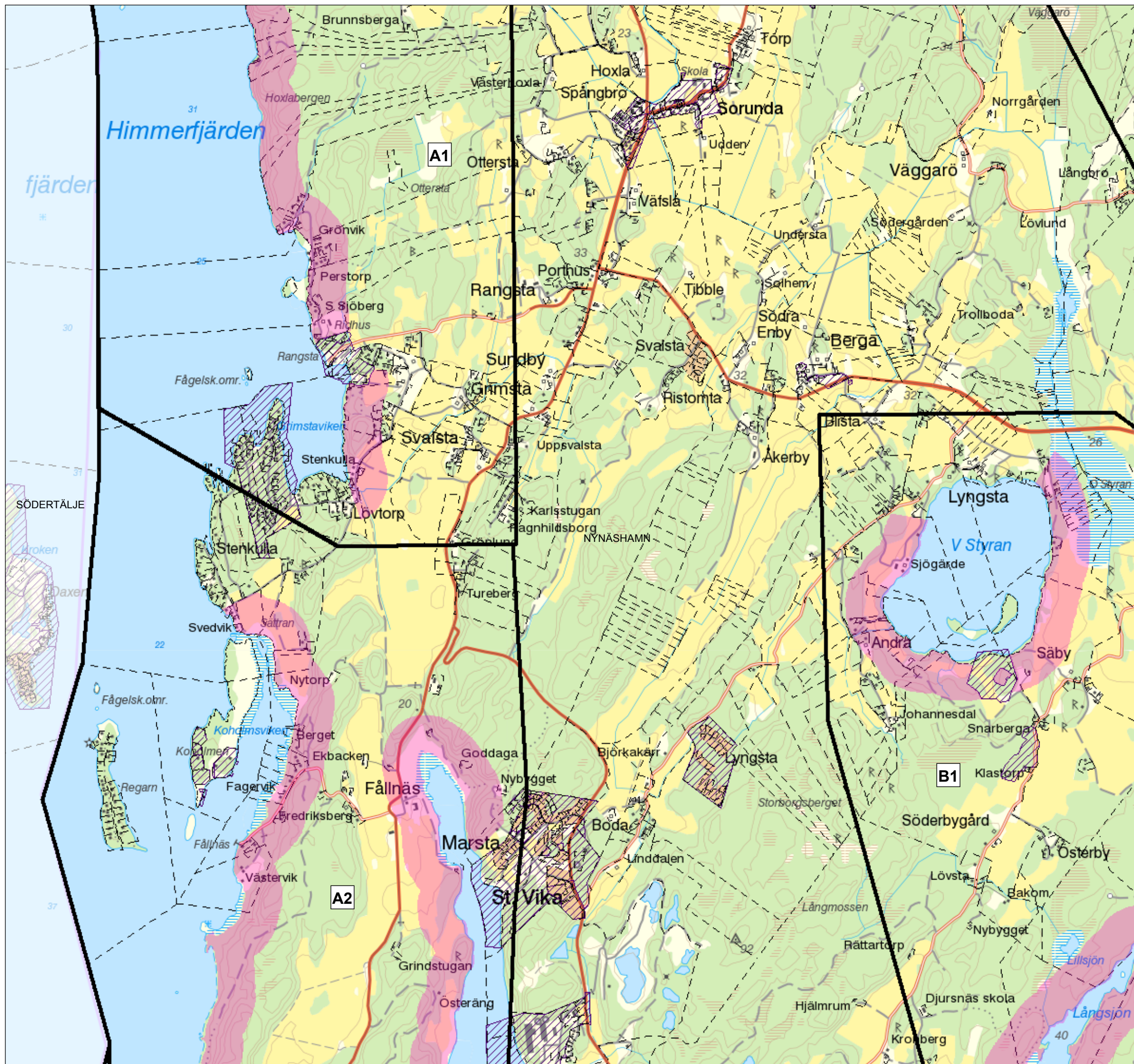
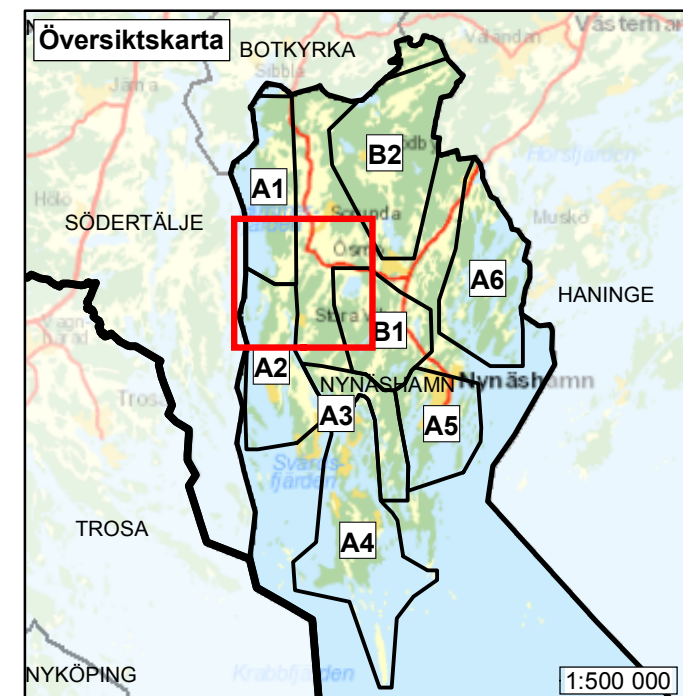
- **A1** Områdesindelning med beteckning (se värdebeskrivning)
- Generellt strandskydd om 100 meter utvidgat till 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd med undantag av områden avgränsade av detaljplan eller bakre begränsningslinje
- Detaljplan
- Fastighetsgräns

0 300 600 900 Meter 1:30 000

Upplysningar

För övriga strandområden visas inte det generella strandskyddets utbredning på kartan.

Utvidgat strandskydd i Nynäshamns kommun

Tillhör Länstyrelsens beslut för
Nynäshamns kommun 2014-09-16
Diarienummer 511-39844-2012.

Teckenförklaring

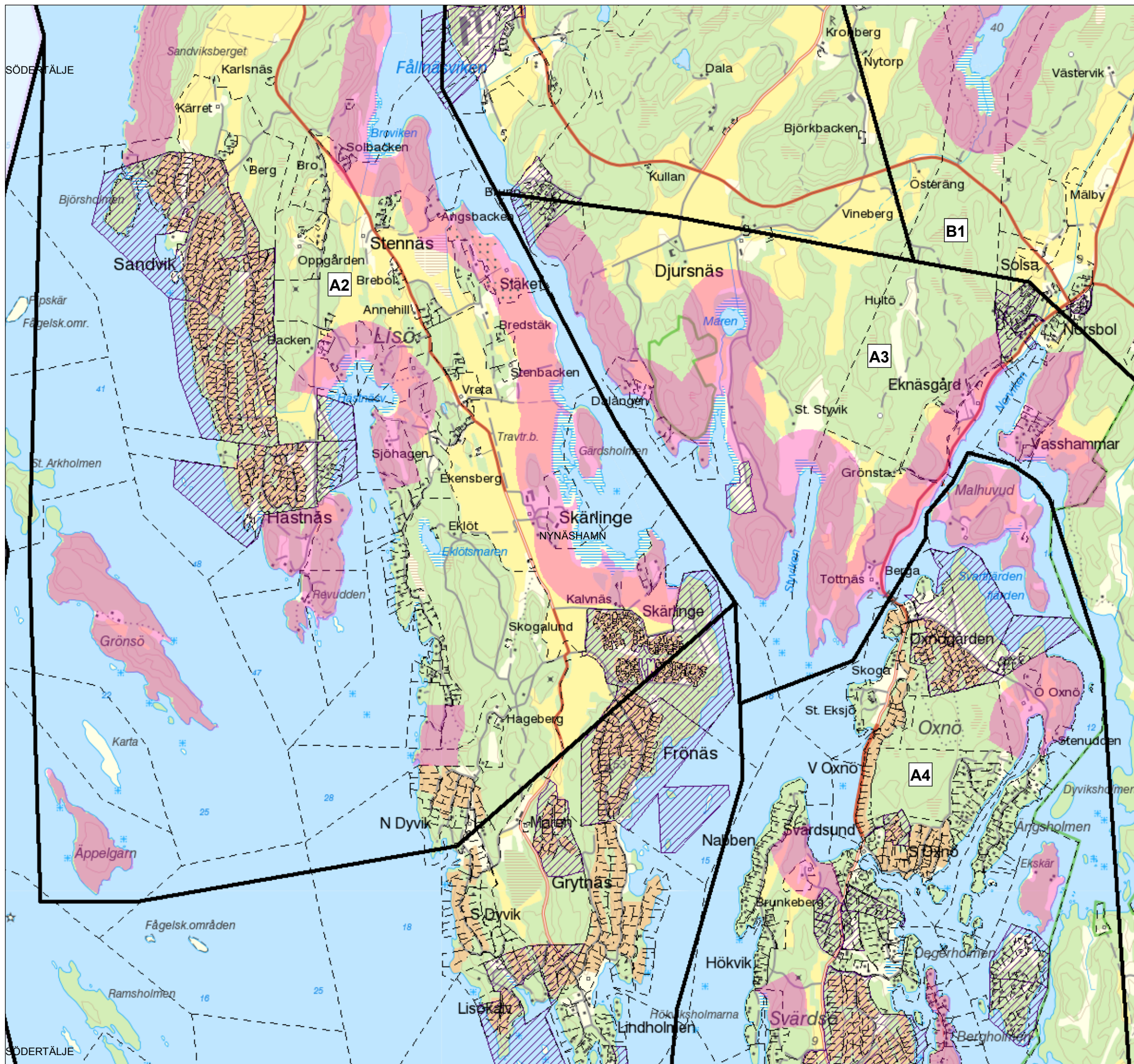
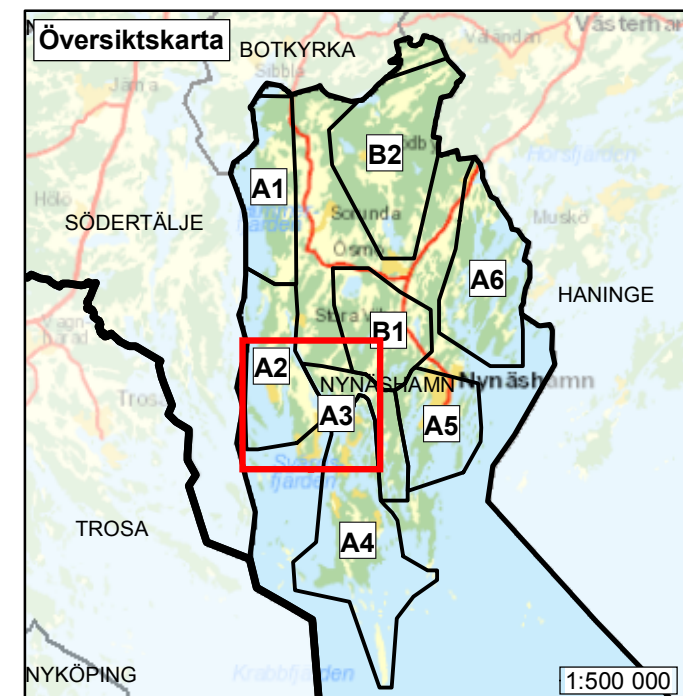
- **A1** Områdesindelning med beteckning (se värdebeskrivning)
- Generellt strandskydd om 100 meter utvidgat till 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd med undantag av områden avgränsade av detaljplan eller bakre begränsningslinje
- Detaljplan
- Fastighetsgräns

0 300 600 900 Meter 1:30 000

Upplysningar

För övriga strandområden visas inte det generella strandskyddets utbredning på kartan.

Utvidgat strandskydd i Nynäshamns kommun

Tillhör Länstyrelsens beslut för
Nynäshamns kommun 2014-09-16
Diarienummer 511-39844-2012.

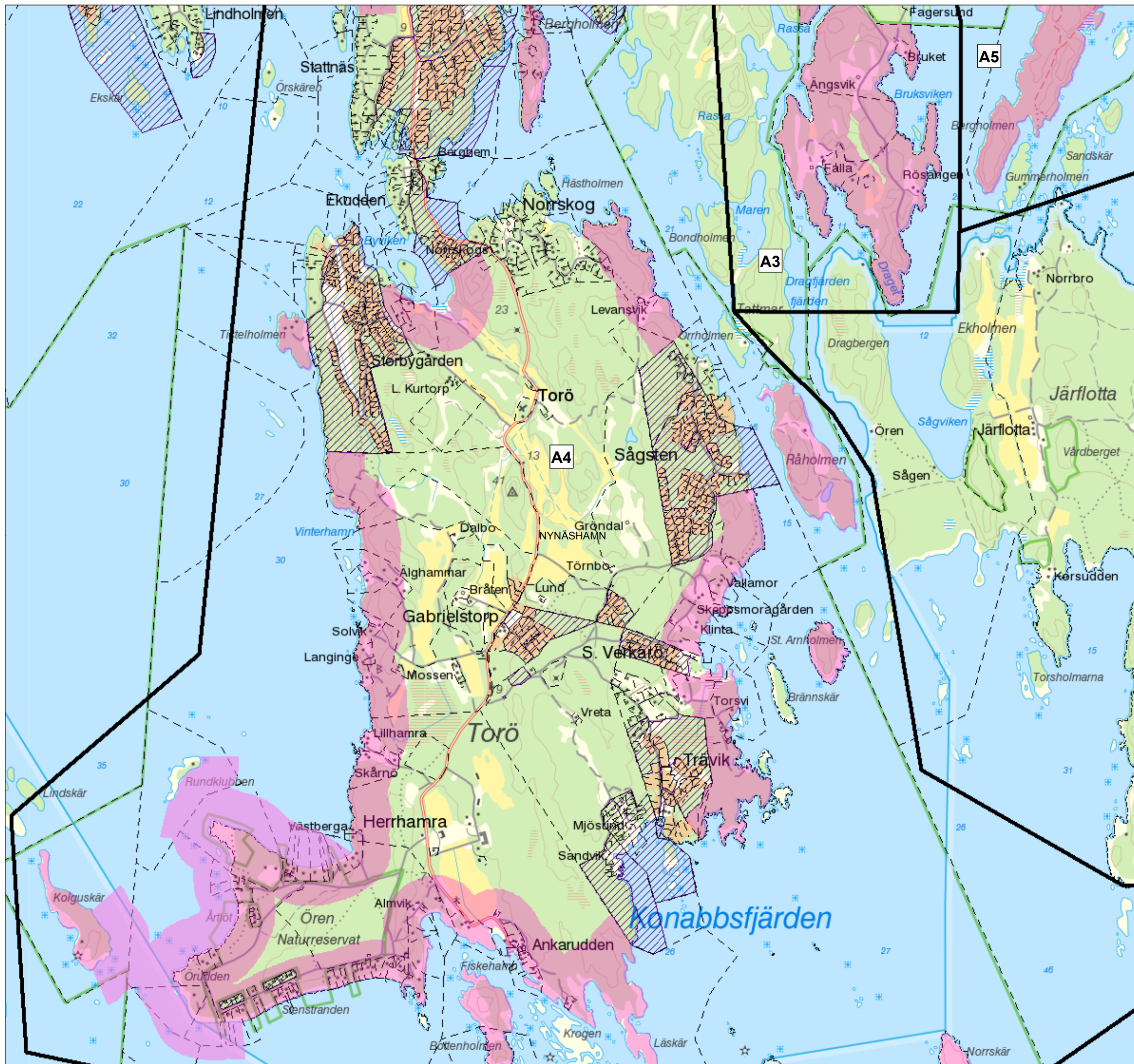
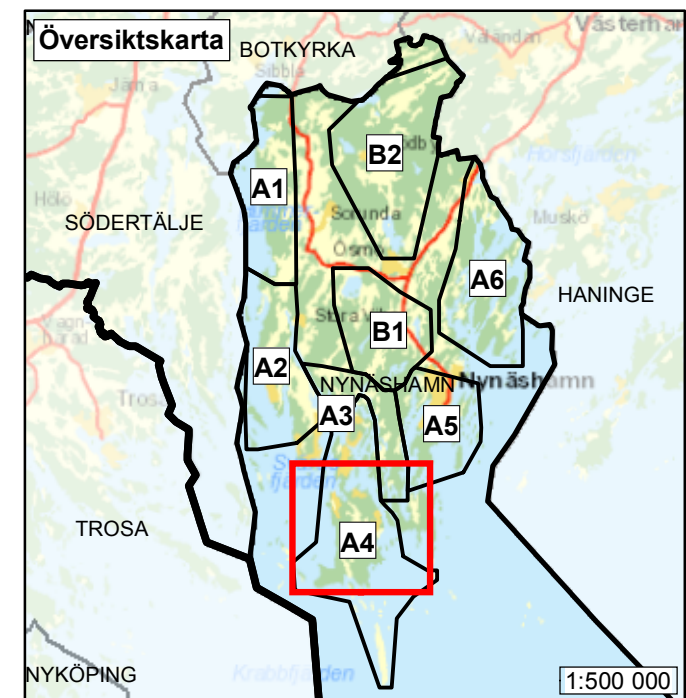
Teckenförklaring

- **A1** Områdesindelning med beteckning (se värdebeskrivning)
- Generellt strandskydd om 100 meter utvidgat till 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd med undantag av områden avgränsade av detaljplan eller bakre begränsningslinje
- Detaljplan
- Fastighetsgräns

0 300 600 900 Meter 1:30 000

Upplysningar

För övriga strandområden visas inte det generella strandskyddets utbredning på kartan.

Utvidgat strandskydd i Nynäshamns kommun

Tillhör Länstyrelsens beslut för
Nynäshamns kommun 2014-09-16
Diarienummer 511-39844-2012.

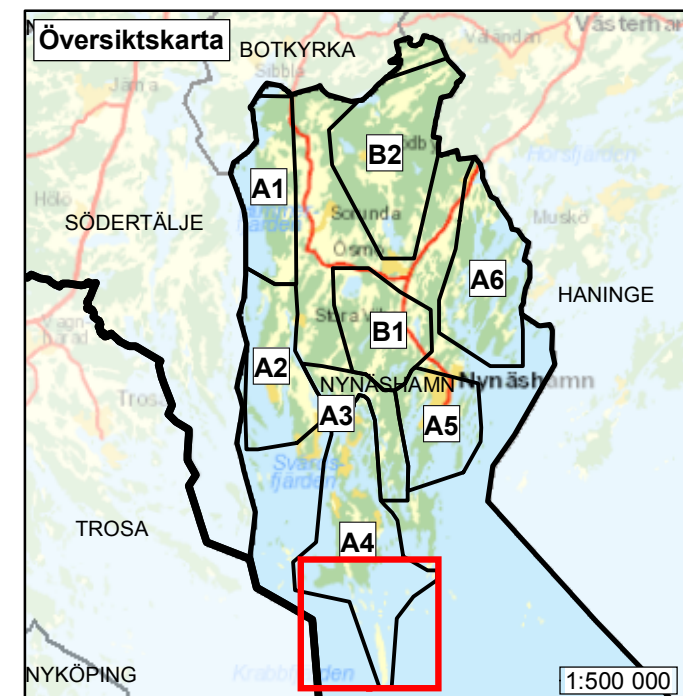
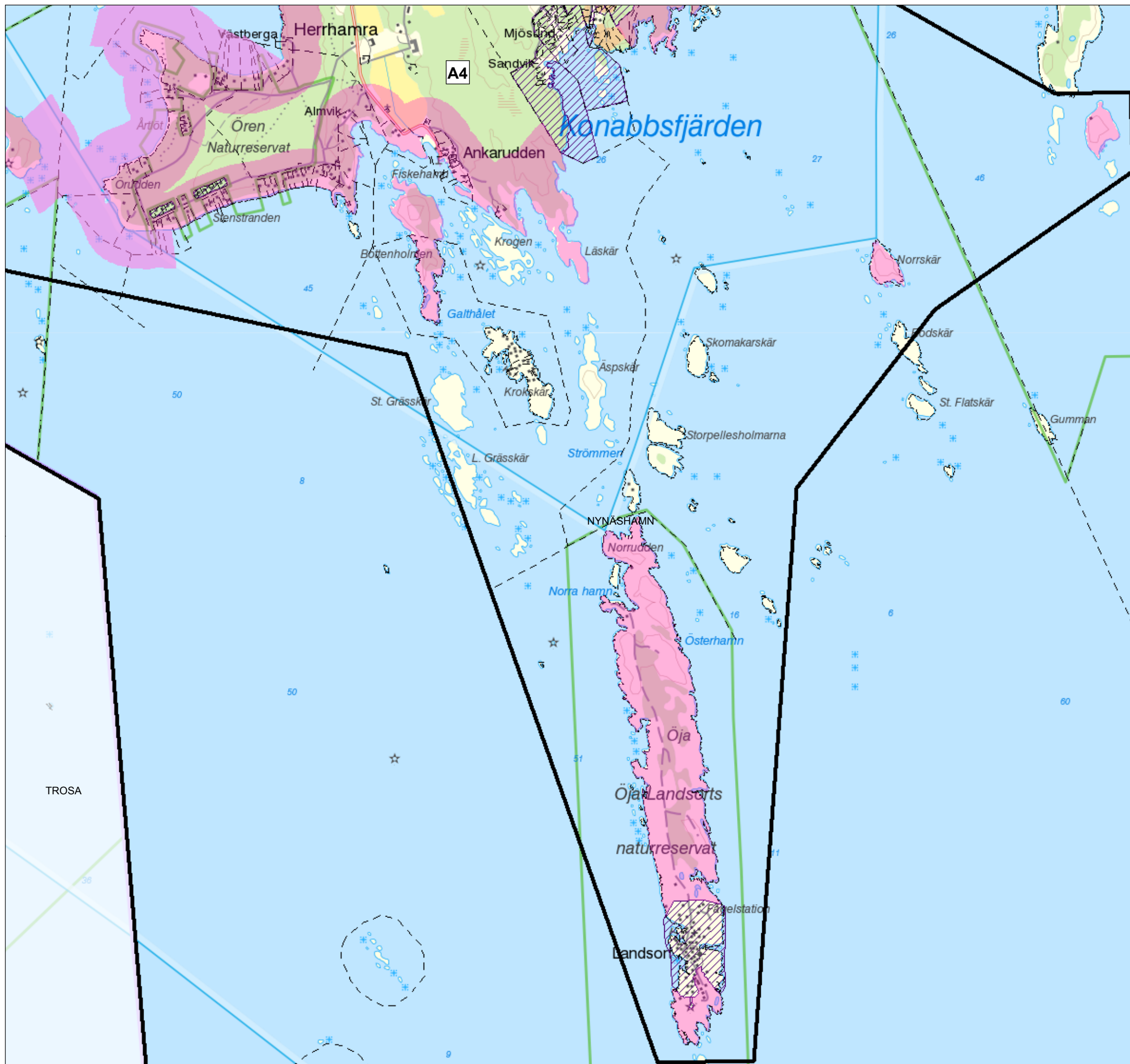
Teckenförklaring

- **A1** Områdesindelning med beteckning (se värdebeskrivning)
- Generellt strandskydd om 100 meter utvidgat till 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd med undantag av områden avgränsade av detaljplan eller bakre begränsningslinje
- Detaljplan
- Fastighetsgräns

Upplysningar

För övriga strandområden visas inte det generella strandskyddets utbredning på kartan.

Utvidgat strandskydd i Nynäshamns kommun

Tillhör Länstyrelsens beslut för
Nynäshamns kommun 2014-09-16
Diarienummer 511-39844-2012.

Teckenförklaring

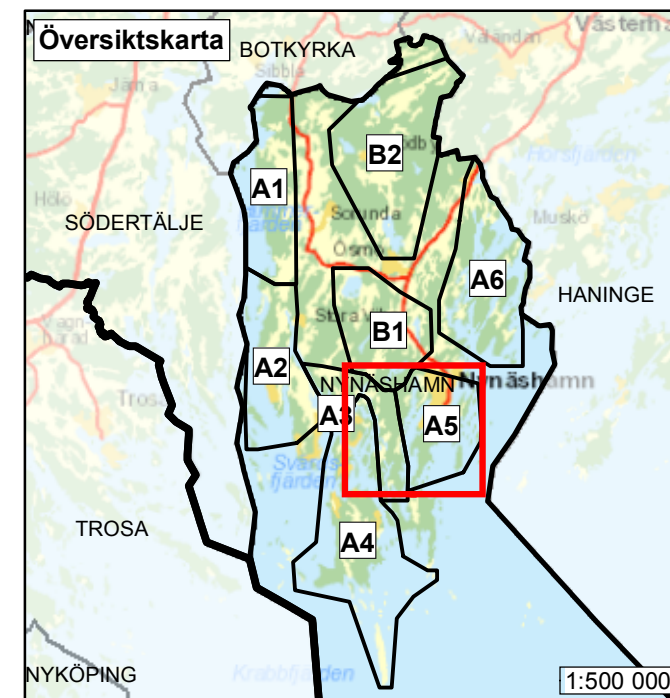
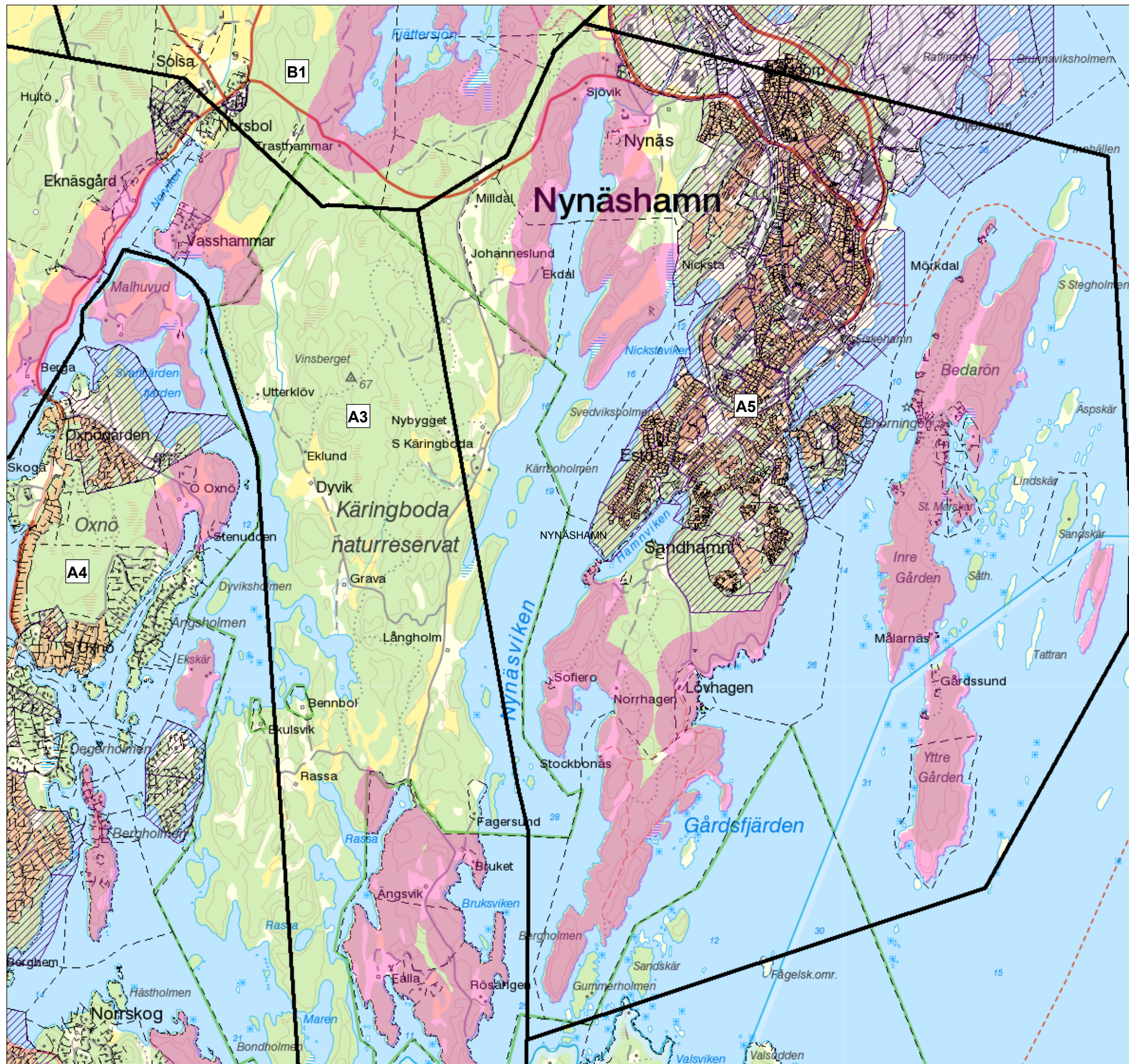
- **A1** Områdesindelning med beteckning (se värdebeskrivning)
- Generellt strandskydd om 100 meter utvidgat till 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd med undantag av områden avgränsade av detaljplan eller bakre begränsningslinje
- Detaljplan
- Fastighetsgräns

0 300 600 900 Meter 1:30 000

Upplysningar

För övriga strandområden visas inte det generella strandskyddets utbredning på kartan.

Utvidgat strandskydd i Nynäshamns kommun

Tillhör Länstyrelsens beslut för
Nynäshamns kommun 2014-09-16
Diarienummer 511-39844-2012.

Teckenförklaring

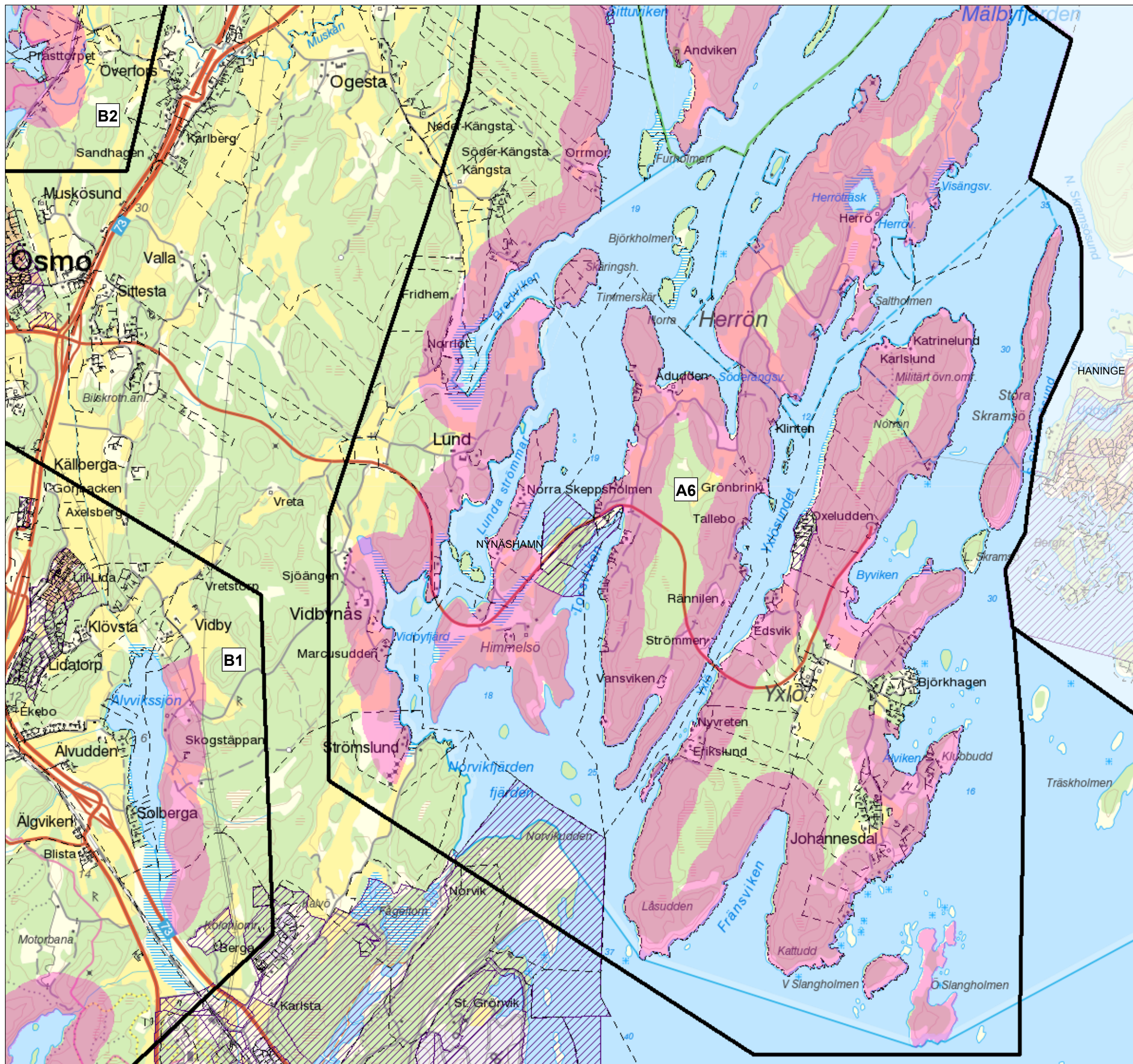
- **A1** Områdesindelning med beteckning (se värdebeskrivning)
- Generellt strandskydd om 100 meter utvidgat till 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd med undantag av områden avgränsade av detaljplan eller bakre begränsningslinje
- Detaljplan
- Fastighetsgräns

0 300 600 900 Meter 1:30 000

Upplysningar

För övriga strandområden visas inte det generella strandskyddets utbredning på kartan.

Utvidgat strandskydd i Nynäshamns kommun

Tillhör Länstyrelsens beslut för
Nynäshamns kommun 2014-09-16
Diarienummer 511-39844-2012.

Teckenförklaring

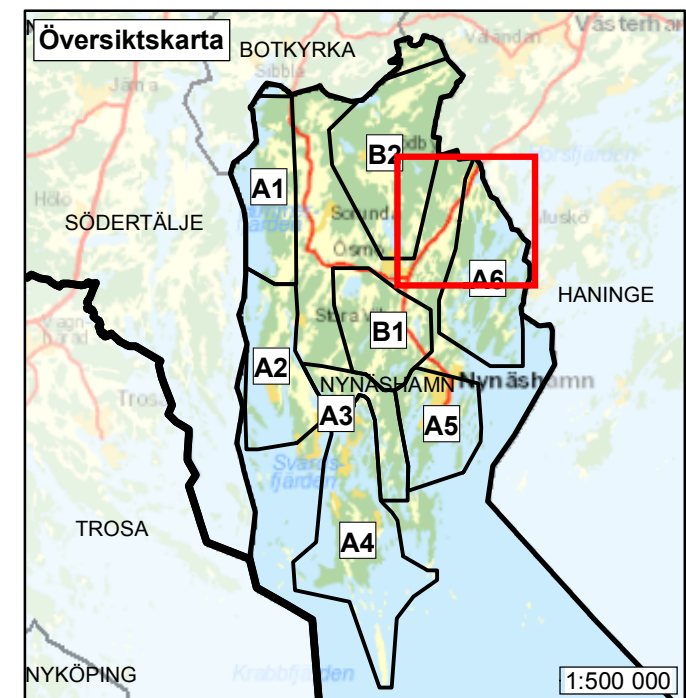
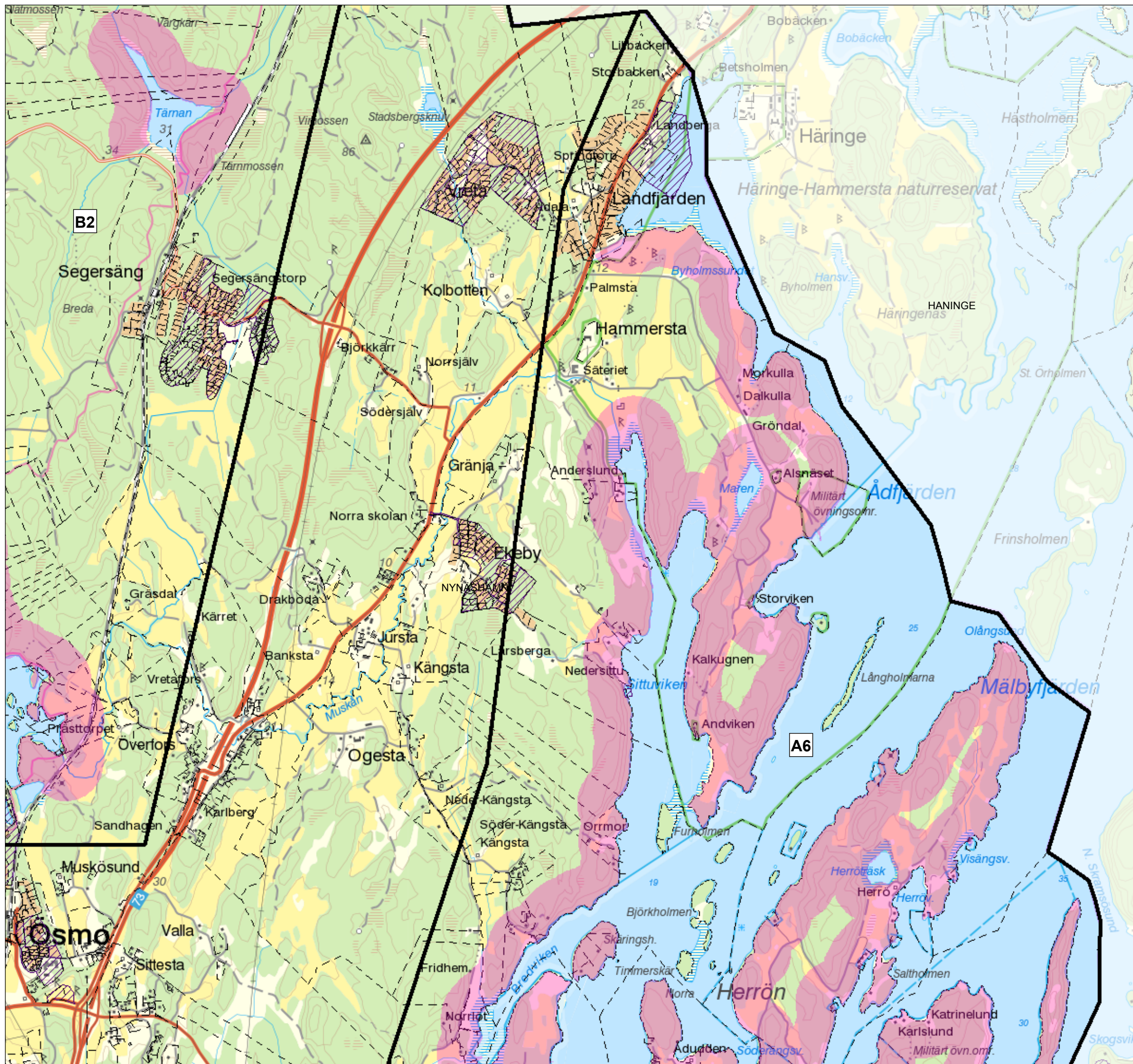
- **A1** Områdesindelning med beteckning (se värdebeskrivning)
- Generellt strandskydd om 100 meter utvidgat till 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd med undantag av områden avgränsade av detaljplan eller bakre begränsningslinje
- Utvidgat strandskydd mindre än 300 meter med bakre begränsningslinje
- Detaljplan
- Fastighetsgräns

0 300 600 900 Meter 1:30 000

Upplysningar

För övriga strandområden visas inte det generella strandskyddets utbredning på kartan.

Utvidgat strandskydd i Nynäshamns kommun

Tillhör Länstyrelsens beslut för
Nynäshamns kommun 2014-09-16
Diarienummer 511-39844-2012.

Teckenförklaring

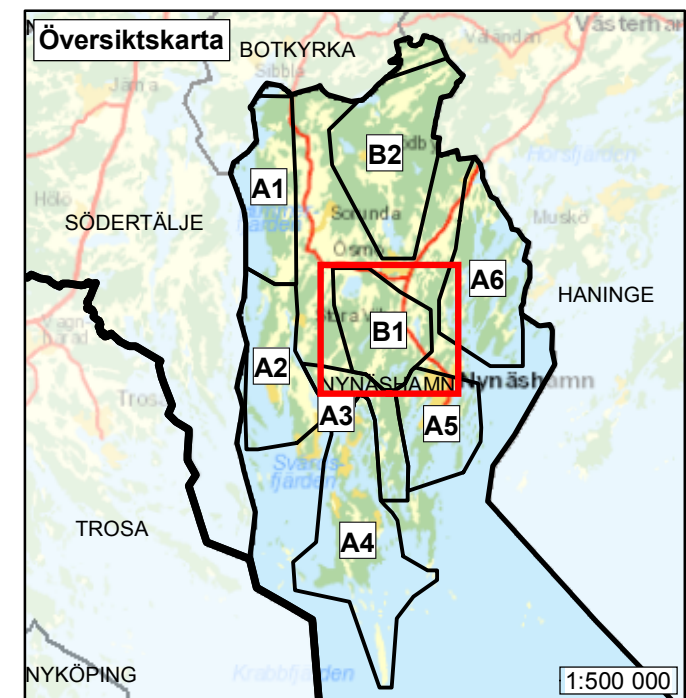
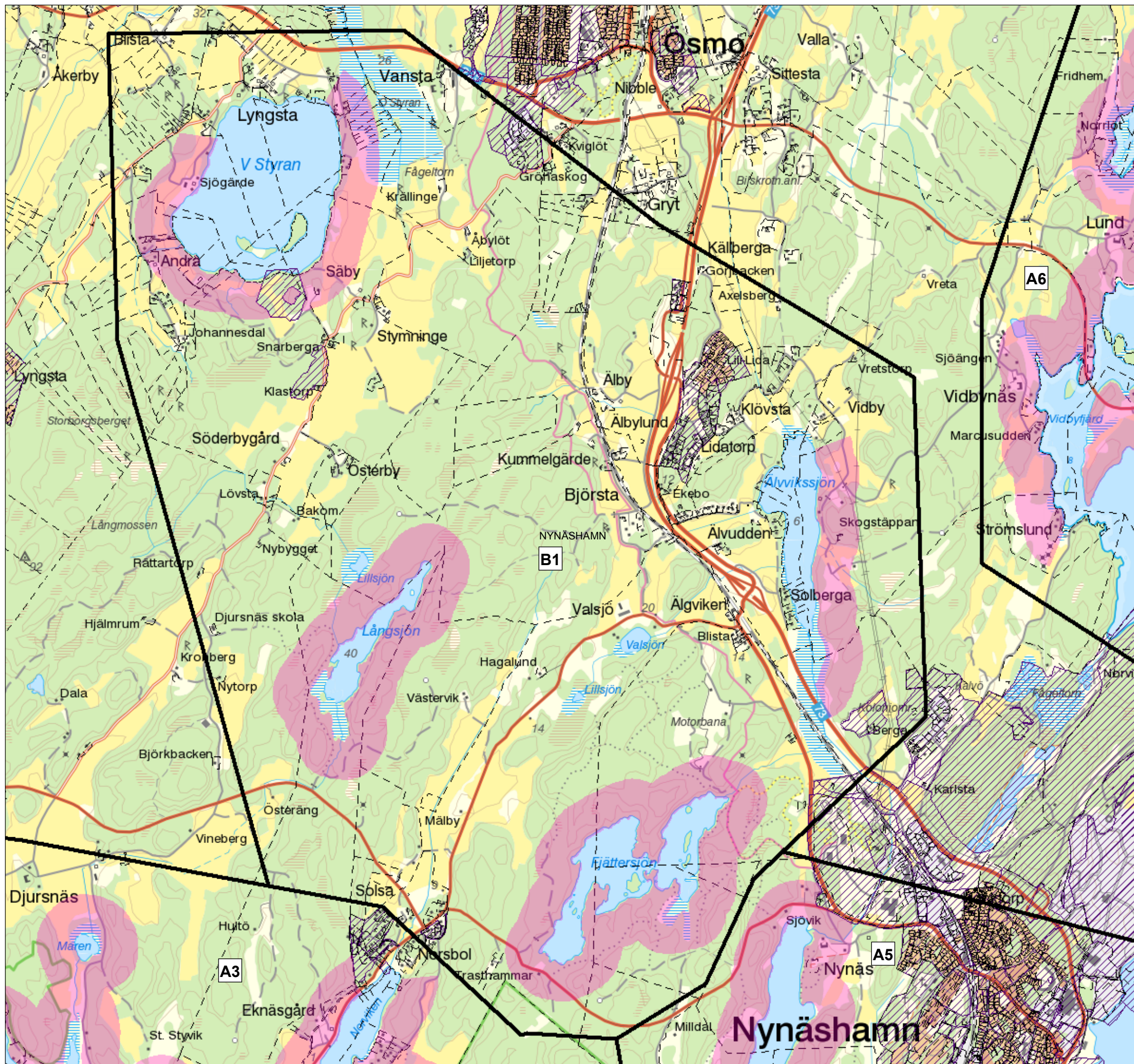
- **A1** Områdesindelning med beteckning (se värdebeskrivning)
- Generellt strandskydd om 100 meter utvidgat till 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd med undantag av områden avgränsade av detaljplan eller bakre begränsningslinje
- Detaljplan
- Fastighetsgräns

0 300 600 900 Meter 1:30 000

Upplysningar

För övriga strandområden visas inte det generella strandskyddets utbredning på kartan.

Utvidgat strandskydd i Nynäshamns kommun

Tillhör Länstyrelsens beslut för
Nynäshamns kommun 2014-09-16
Diarienummer 511-39844-2012.

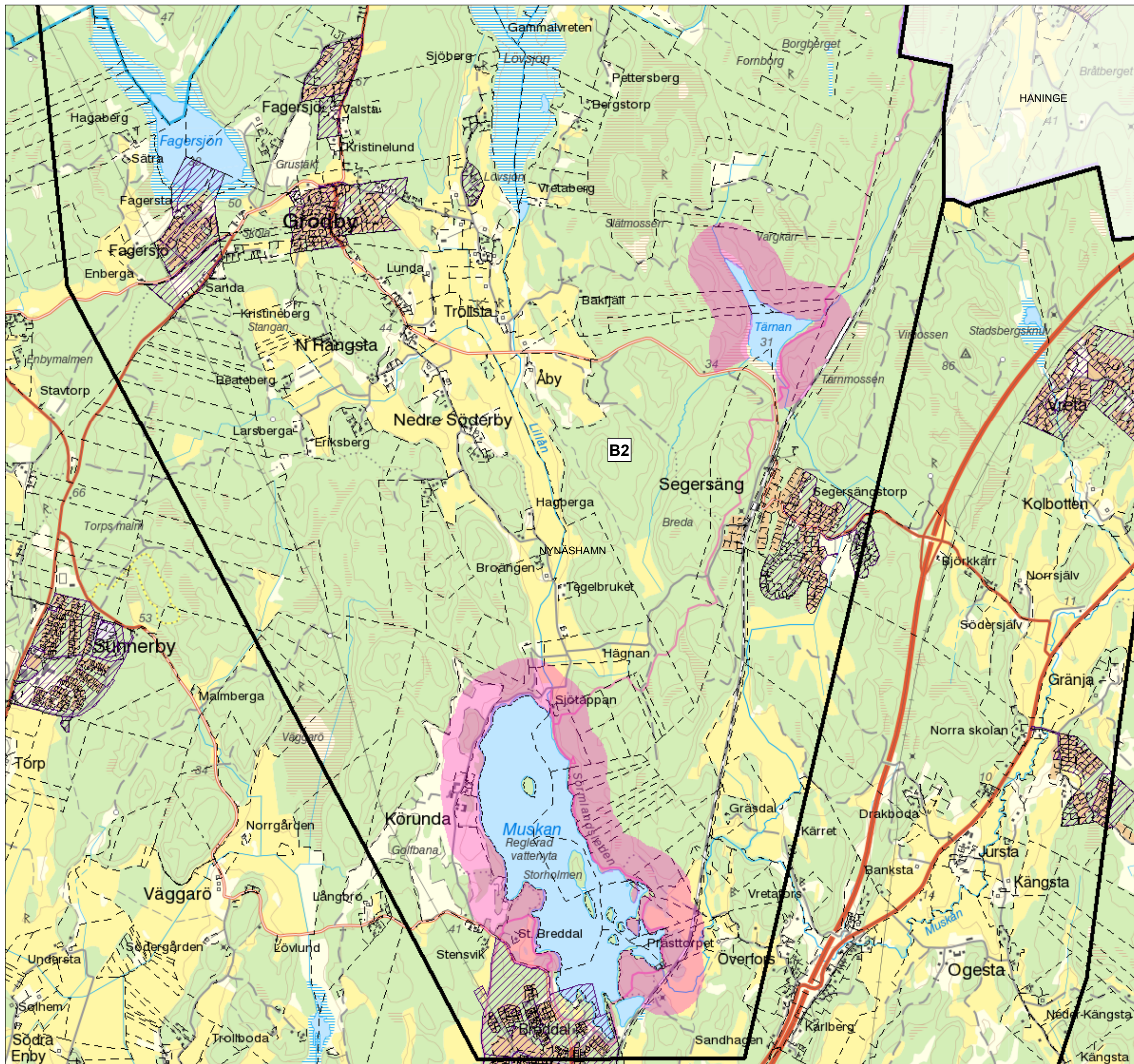
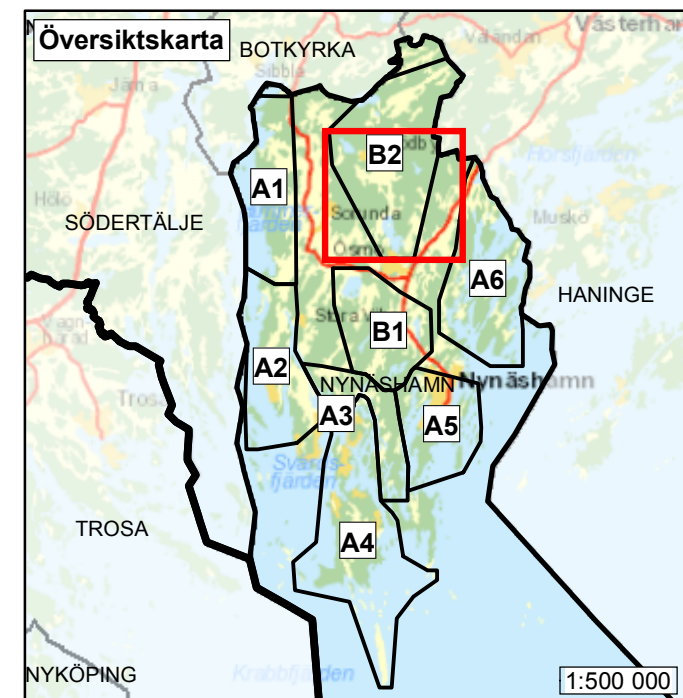
Teckenförklaring

- **A1** Områdesindelning med beteckning (se värdebeskrivning)
- Generellt strandskydd om 100 meter utvidgat till 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd med undantag av områden avgränsade av detaljplan eller bakre begränsningslinje
- Utvidgat strandskydd mindre än 300 meter med bakre begränsningslinje
- Detaljplan
- Fastighetsgräns

0 300 600 900 Meter 1:30 000

Upplysningar

För övriga strandområden visas inte det generella strandskyddets utbredning på kartan.

Utvidgat strandskydd i Nynäshamns kommun

Tillhör Länstyrelsens beslut för
Nynäshamns kommun 2014-09-16
Diarienummer 511-39844-2012.

Teckenförklaring

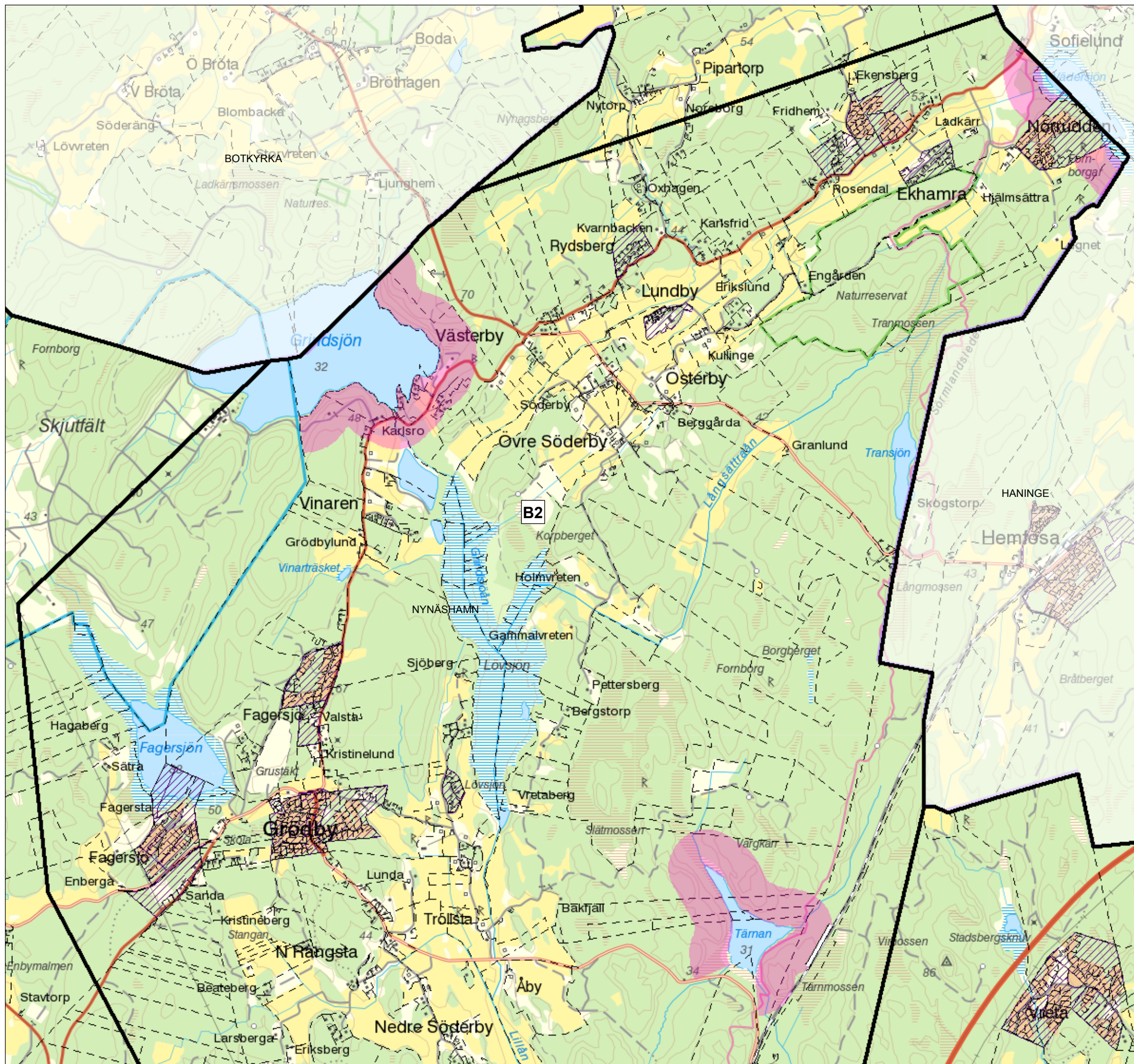
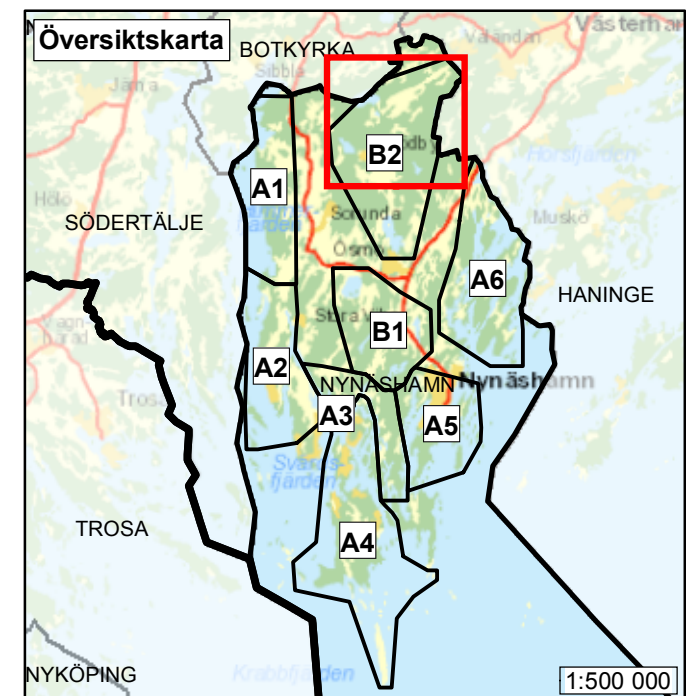
- **A1** Områdesindelning med beteckning (se värdebeskrivning)
- Generellt strandskydd om 100 meter utvidgat till 300 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd med undantag av områden avgränsade av detaljplan eller bakre begränsningslinje
- Utvidgat strandskydd mindre än 300 meter med bakre begränsningslinje
- Detaljplan
- Fastighetsgräns

0 300 600 900 Meter 1:30 000

Upplysningar

För övriga strandområden visas inte det generella strandskyddets utbredning på kartan.

Nynäshamns kommun, värdebeskrivningar samt källförteckning

Kusten, Fitunaområdet, värdebeskrivning A1

Med hänsyn till kust- och skärgårdsområdets samlade natur- och kulturvärden omfattas hela delområdet av riksintresse enligt 4 kap. 1-2 och 4 §§ miljöbalken (MB). Bestämmelserna syftar till att värna det värdefulla kust- och skärgårdslandskapet med sina unika natur- och kulturvärden. Det har särskilt stora värden för friluftsliv och turism. Till övervägande del ligger strandområdena även inom den i regionplanen utpekade regionala grönstrukturen och då inom ett område med stora samlade rekreations-, natur- och kulturvärden. Enligt kommunens översiktsplan är strandområdena del av ett lokalt tyst område.

Generellt finns det mycket fornlämningar här, i synnerhet i de norra delarna. De norra delarna av det aktuella strandavsnittet ligger inom ett område som har dokumenterat höga naturvärden och stort geologiskt värde. Det utgör också ett viktigt friluftslivsområde. Inom strandzonen finns flertalet nyckelbiotoper och objekt med naturvärden, utpekade av Skogsstyrelsen. Fynd av rödlistade arter har också gjorts.

Vid **Handvik** finns två fågelskyddsområden. Strandområdet är en del av ett stort sammanhängande skogsområde. Norr om Handvik är inslaget av ädellövskog stort i områdena närmast fjärdarna. Det aktuella strandområdet vid **Moraviken** berörs av ett artrikt alkärr som utgör ett Natura 2000-område, samt en källa.

Ån vid Fituna (Fitunaån, även kallad Kvarnån) är, enligt kommunens översiktsplan, ett skyddsvärt område. Åns stränder närmast havet är djupt nedskurna och bevuxna med frodig ädellövskog. Bäckens meandrar här på ravinens botten. Det är en av de djupast nedskurna bäckravinerna i länet. Fitunaån hyser en ursprunglig stam av havsöring.

Vid Fituna finns också ett flertal gamla ekar som är skyddade som naturminnen. Området ingår som en del av ett större område av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB (Sorunda – Stymninge). Det rör sig om en dalgångsbygd som i fornlämningsrikedom, landskap och bosättningsmönster speglar ett jordbruk som etablerades under järnåldern, och dess förändringar i och med det sena 1800-talets skiften och utdikningar.

Stränderna är branta i området kring **Vårdberget**. Enligt kommunens naturinventering förekommer nivåskillnader på mer än 50 meter. Uppe på bergsryggarna dominerar hällmarkstallskog, med inslag av gran- och blandskog i

VÄRDEBESKRIVNINGAR Bilaga 2 Datum
2014-09-16Beteckning
511-39844-2012

sänkor och fuktstråk. Skogsstyrelsen har i området pekat ut en nyckelbiotop i form av en barrskog med rikligt med död ved. På Vårdberget finns ett gravröse och en vårdkase och området är i kommunens översiktsplan angivet som en kulturhistoriskt intressant helhetsmiljö. Vårdberget erbjuder också utsiktsplatser och klättringsmöjligheter och är ett populärt utflyktsmål.

En bergbrant med barrskog som hyser värdefull kryptogamflora finns vid **Vårdbergstorp**. Den är utpekad som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen.

Söder om Ragnarök, vid **Hoxlabergen**, är kusten brant och otillgänglig. Gles hållmarkstallskog dominerar i området, inom vilket det finns flera nyckelbiotoper.

De södra delarna av de aktuella strandområdena ligger inom en kulturhistoriskt intressant helhetsmiljö. Av översiktsplanen framgår att området utgör ett svagt grönt samband mellan den regionala grönstrukturen och den lokalt utpekade grönstrukturen.

Motiv till utvidgat strandskydd inom Kusten, Fitunaområdet, värdebeskrivning A1 (jämför de sju punkterna under rubriken ”Skälen för Länsstyrelsens beslut” i beslutstexten): 2, 3, 5, 7.

Kusten, Lisö-området, värdebeskrivning A2

Med hänsyn till kust- och skärgårdsområdets samlade natur- och kulturvärden omfattas hela delområdet av riksintresse enligt 4 kap. 1-2 och 4 §§ MB.

Sluttningarna ut mot **Koholmsviken**, i delområdets nordvästra del, utgörs av en flerskiktad barrblandskog, med inslag av en del äldre grova träd. Gran är det dominerande trädslaget. Ett avsnitt av strandområdet mellan **Fagervik – Västervik** omfattas av ett område av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB (Karta - Oaxen - Stora Vika). Den skyddsvärda industrimiljön speglar olika faser i den för regionen unika kalkindustrins utveckling och det samhälle detta gav upphov till. Vid Fagervik förekommer ett större parti med en äldre strandskog, där alm, ask, rönn och björk blandar sig med strandalskog.

I delområdets södra del ligger öarna **Grönsö** och **Äppelgarn**. De omfattas dels av ett område av riksintresse för naturvården (Stockholms skärgård; Långö – Fifång – Torö – Södra Torö - Järflotta) och dels av ett område av riksintresse för friluftslivet (Stockholms skärgård – yttre delen) enligt 3 kap. 6 § MB. Öarna ingår i en arkipelag, och området är som helhet av högsta värde, främst genom ädellövsbestånd med rik lundflora. Mycket stora värden är också knutna till sedan längre tid fritt igenväxande blandskog. Området har utomordentligt stora naturvärden och är intensivt utnyttjat av det båtburna friluftslivet. På grund av dess orördhet och vidstäckta areal utgör det ett viktigt referensområde för forskning. Ytterskärgården intar som helhet en särställning i länets natur. Det största värdet för friluftslivet ligger i den goda tillgången på naturhamnar och de

VÄRDEBESKRIVNINGAR Bilaga 2 Datum
2014-09-16Beteckning
511-39844-2012

mycket höga naturvärdena. Ytterskärgårdens mosaik av öar, kobbar och skär ger praktiskt taget outtömliga möjligheter för båtlivet, men även för fiske, kanoting och naturstudier. Stora delar av värdet för friluftslivet ligger i att kunna finna ”orörd” natur utan särskilda friluftsanläggningar.

Äppelgarn är en del av ett område som, enligt översiktsplanen, är skyddsvärt. Ön har höga botaniska och ornitologiska värden. Större delen av den består av en nyckelbiotop, utpekad av Skogsstyrelsen. Den består av en barrskog och grova ädellövträd och där finns rikligt med lågor.

Även vid **Revudden** (söder om Hästnäs) finns en nyckelbiotop, här i form av en barrskog med grova träd och värdefull kryptogamflora, och även ett objekt med naturvärde, enligt Skogsstyrelsen.

Inom det aktuella strandområdet norr om **Norra Dyvik** har Skogsstyrelsen pekat ut en granskog och en brant med naturvärden.

Norr om **Skärlinge** finns en nyckelbiotop. Det är en lövskogslund med stort inslag av senvuxna träd.

Gärdsholmen är en starkt kuperad ö som har en rik variation av olika naturtyper och arter kopplade till långvarig beteshävd. Här finns bland annat en orörd välutvecklad blandskog och havsstrandängar med värdefull flora. Markerna har höga värden enligt Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering och värdena berättigar till miljöersättning. I norr finns en barrskog som utgör en nyckelbiotop.

Strandområdena vid **Stennäs** har dokumenterat höga naturvärden. De ligger inom ett varierat kulturlandskap med ett stort inslag av ädellövskog.

En bit **söder om Fällnäs gård** ligger Skansberget som utgörs av ett varierat skogsområde med mindre åkrar. Den lundartade blandskogens naturvärden har utvecklats under långa tider av kulturpåverkan. Floran är artrik. På Skansberget finns en fornborg. Området **kring Fällnäs viken** omfattas av samma område av riksintresse för kulturmiljövården (Karta - Oaxen - Stora Vika) enligt 3 kap. 6 § MB som strandområdet mellan Fagervik och Västervik. Enligt översiktsplanen ingår Fällnäsområdet i en lokal grön värdekärna, som har ett svagt grönt samband till den regionala grönstrukturen. Området har dokumenterat höga naturvärden. Landskapet är omväxlande med bergklackar, åkermark och stora arealer betade havsstrandängar. Markerna kring Fällnäs viken är viktiga för insekts- och fågellivet. Där finns också en nyckelbiotop i form av en lövskogslund. Flertalet byggnader vid Fällnäs gård är skyddade som statliga byggnadsminnen. Inom det aktuella strandområdet vid **Nybygget** finns en källa.

Motiv till utvidgat strandskydd inom Kusten, Lisö-området, värdebeskrivning A2 (jämför de sju punkterna under rubriken ”Skälen för Länsstyrelsens beslut” i beslutstexten): 2, 3.

Kusten, Centrala delen, värdebeskrivning A3

Med hänsyn till kust- och skärgårdsområdets samlade natur- och kulturvärden omfattas hela delområdet av riksintresse enligt 4 kap. 1-2 och 4 §§ MB. Bestämmelserna syftar till att värna det värdefulla kust- och skärgårdslandskapet med sina unika natur- och kulturvärden. Det har särskilt stora värden för friluftsliv och turism.

Enligt kommunens naturinventering har i stort sett hela avsnittet med aktuella strandområden inom delområdets nordvästra del mycket höga naturvärden. Större delen av området består av skog och hållmarker. Blandskogen har ofta inslag av ädla lövträd, samt ädellövsbestånd. Moränen har inslag av kalk. Enligt översiktsplanen utgör området även en lokal grön kil som är relativt tyst. Området vid Norsbol utgör ett lokalt svagt grönt samband i den samlade gröna strukturen enligt kommunens översiktsplan. Inom strandområdena finns ett flertal nyckelbiotoper utpekade av Skogsstyrelsen.

Närmast sjön **Maren** finns en bård av al och breda vassbälten. Den långvariga förekomsten av ädellövträd i området har gett upphov till en näringsrik brunjord. Lundfloran är mycket rik, med förekomst av flera exklusiva arter.

Vid **Dalängen** ligger Rosenlundsskogens naturreservat. Skogsmarken är rikt kuperad med många insprängda hållmarker och däremellan liggande friska till fuktiga marker med mindre sumpskogspartier. Området präglas av det skärgårdsnära läget, och skogen är relativt opåverkad. Rosenlundsskogens variation av biotoper och strukturer ger förutsättningar för en artrik flora och fauna.

De aktuella strandområdena söder om Rosenlundsskogens naturreservat, längs **Ekholmsviken – Styviken**, ingår i ett område där hållmarkstallskogen är av närmast orörd karaktär. Det stora inslaget av skogslind på klipporna är anmärkningsvärt. I sluttningarna ut mot vattnet växer granskog, med delvis stor inblandning av ädel- och triviallövträd. Skogen är flerskiktad och bär spår av det småskaliga skogsbruk som tidigare bedrivits i området. En del mycket imponerande granar och tallar växer här. Lågor av framför allt gran finns i en del områden. Partier med ek- och hasseldungar förekommer, exempelvis innanför Styvikens nordvästra del och på **Tottnäs**. Fågellivet är rikt och varierat. Särskilt Tottnäs ädellövlundar är botaniskt intressanta.

Den aktuella strandzonen norr om Maren ingår i ett område som utpekats som regionalt intressant för kulturmiljövården (Djursnäs). Det är en levande kulturmiljö med stor koncentration av fornlämningar.

Öster om **Vasshammar** finns två lövskogslundar som är nyckelbiotoper. De aktuella strandavsnitten kring Vasshammar samt på **Käringbodahalvön** ligger inom den regionala grönstrukturen och då inom ett område med stora samlade

VÄRDEBESKRIVNINGAR Bilaga 2 Datum
2014-09-16Beteckning
511-39844-2012

rekreations-, natur- och kulturvärden. Käringboda naturreservat berörs av strandområdena. Käringbodahalvön omfattas i sin helhet av ett område av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB (Stockholms skärgård, yttre delen). Ytterskärgården intar som helhet en särställning i länets natur. Det största värdet för friluftslivet ligger i den goda tillgången på naturhamnar och de mycket höga naturvärdena. Ytterskärgårdens mosaik av öar, kobbar och skär ger praktiskt taget ottömliga möjligheter för båtlivet, men även för fiske, kanoting och naturstudier. Stora delar av värdet för friluftslivet ligger i att kunna finna ”orörd” natur utan särskilda friluftsanläggningar. Den sydligaste delen av Käringbodahalvön omfattas av ett område av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB (Stockholms skärgård; Långö – Fifång – Södra Torö – Järflotta). Området har utomordentligt stora naturvärden och är intensivt utnyttjat av det båtburna friluftslivet. På grund av dess orördhet och vidstäckta areal utgör det ett viktigt referensområde för forskning. Det finns lämpliga naturhamnar i anslutning till de aktuella strandområdena.

Vid **Draget**, längst i söder på Käringbodahalvön, finns en ädellövskog med sådana naturvärden att ett naturvårdsavtal för skötseln upprättats mellan markägaren och Skogsstyrelsen. Enligt översiktsplanen är Dragsund en kulturhistorisk helhets- och närmiljö. Dragsund har använts under lång tid som huvudled för det båtburna friluftslivet.

Det finns förhållandevis mycket fornlämningar inom delområdets aktuella strandområden.

Motiv till utvidgat strandskydd inom Kusten, Centrala delen, värdebeskrivning A3 (jämför de sju punkterna under rubriken ”Skälen för Länsstyrelsens beslut” i beslutstexten): 2, 3, 5, 7.

Kusten, Torö-området, värdebeskrivning A4

Med hänsyn till kust- och skärgårdsområdets samlade natur- och kulturvärden omfattas hela delområdet av riksintresse enligt 4 kap. 1-2 och 4 §§ MB. Bestämmelserna syftar till att värna det värdefulla kust- och skärgårdslandskapet med sina unika natur- och kulturvärden. Det har särskilt stora värden för friluftsliv och turism. Generellt har flertalet fynd av rödlistade arter gjorts inom delområdets strandområden, i synnerhet på södra och sydvästra Torö samt på Öja. Enligt kommunens översiktsplan ligger delar av delområdets östra strandområden inom lokala tysta områden.

Ön **Malhuvud** har dokumenterat höga naturvärden. Berggrunden består delvis av kalk vilket präglar vegetationen. Örtfloran är mycket rik på kalkhällarna. På ön finns bland annat ädellövslundar, hällmarkstorrängar och havssträndängar. Skogsstyrelsen har utpekat flera nyckelbiotoper på Malhuvud. Enligt kommunens naturinventering har området ett mycket högt naturvärde.

VÄRDEBESKRIVNINGAR Bilaga 2 Datum
2014-09-16Beteckning
511-39844-2012

Av naturinventeringen framgår också att det aktuella strandområdet vid **Östra Oxnö gård** har högt naturvärde. Omgivningarna runt gården utgörs av ett småskaligt jordbrukslandskap. Skogklädda bergkullar omväxlar med den öppna kulturmarken. Området har en tilltalande landskapsbild. Skogspartierna består av en flerskiktad blandskog, och buskskiktet är extremt välutvecklat. Området hyser en artrik flora. Inom strandområdet finns en nyckelbiotop (lövängsrest med värdefull kryptogamflora) samt en lövträdsrik barrskog och en granskog som har naturvärden enligt Skogsstyrelsen. Strandområdet väster om Östra Oxnö gård har också bedömts ha högt naturvärde. Området utgörs av ett högre beläget skogsparti med omväxlande barrskog som övergår från hållmarkstallskog med fina gamla furor till en välutvecklad blåbärsgranskog i sänkor mellan bergsknallarna.

Ön **Ekskär** omfattas till större delen av en nyckelbiotop i form av en lövskogslund.

Även det aktuella strandområdet vid **Norra Svärdsö gård** har högt naturvärde enligt kommunens naturinventering. Landskapet som omger gården är mycket omväxlande. Där växer en förtätad blandskog, barrskog, hållmarker och ek/hasseldungar. Enligt Skogsstyrelsen finns en lövskogslund/hagmarksskog med naturvärde inom området.

På **Västra Svärdsö** sträcker sig en bergrygg i nord-sydlig riktning längs öns västra sida. Den dominerande vegetationstypen är hållmarkstallskog, som övergår i blandbarrskog med ett relativt stort inslag av lövträd. Inom den aktuella strandsträckan ligger en del av en barrblandskog med naturvärden enligt Skogsstyrelsen. Av kommunens naturinventering framgår att området har högt till mycket högt naturvärde.

Strandområdena på norra Torö, i närheten av **Norrskog**, har dokumenterat höga naturvärden, främst genom ädellövskogen och den mycket rika lundvegetationen med flera sällsynta lundgräs. Den rika insektsfaunan bidrar till värdet. Väster om Norrskog, mellan Torö kyrka och Byviken, växer en starkt förtätad ädellövskog. Området öster om Norrskog anges i kommunens naturinventering ha mycket högt naturvärde. Det är ett stort, sammanhängande skogsområde. Den östra delen av området är en representativ och välbevarad skärgårdskust, och från berg och klippor har man en fin utsikt över Käringsboda och omgivande vattenområden.

Västra och södra Torö omfattas av ett område av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB (Stockholms skärgård; Långö – Fifång – Södra Torö – Järflotta). Området har utomordentligt stora naturvärden och är intensivt utnyttjat av det båtburna friluftslivet. På grund av dess orördhet och vidstäckta areal utgör det ett viktigt referensområde. Utskärsgården bär spår av kulturpåverkan.

På **Tistelholmen** växer en ädellövskog med naturvärden.

VÄRDEBESKRIVNINGAR Bilaga 2 Datum
2014-09-16Beteckning
511-39844-2012

Torös västra kust har mycket högt naturvärde enligt kommunens naturinventering. Området utgörs av en lång bergsrygg, med ibland branta sidor ut mot Svärdsfjärden i väster. Hällmarkstallskogen ger till stora delar ett orört intryck, med ett rikt inslag av enar och knotiga hällmarksekar. Långsträckta klippskrevor förekommer längs hela kusten, och ger upphov till mycket varierade lokalklimatiska förhållanden. Vid **Langinge** finns ett naturminne.

Strandområdena på **Ören**, på sydvästra Torö, omfattas delvis av Örens naturreservat. Ören består av en stor flack isälvsavlagring med i huvudsak stenigt grus i ytan. Sand- och grusavlagringar i skärgårdsmiljö förekommer endast sparsamt i länet. Vegetationen utgörs till större delen av tallhedskog där inslaget av martallar och enbuskar är påfallande. På klapperstränderna finns sällsynta växter. Ören är också en känd sträckfågellokal. Den torra tallskogen ger goda förutsättningar för strövande, svamp- och bärplockning. Stränderna är attraktiva för bad och promenader.

Länsstyrelsen har uppmärksammat ett större strandnära sammanhängande grundområde i anslutning till Ören då det har höga naturvärden. Det ligger inom ett område av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB (Stockholms skärgård; Långö – Fifång – Södra Torö – Järflotta). De aktuella grunda bottarna är medexponerade för vågor. De består främst av sand- eller grus då de är en del av Örens isälvsavlagring. Bottarna på den norra sidan av Ören ger goda uppväxtnöjligheter för abborre och även delvis för gädda. Bottarna i sydväst fungerar som lekrområden för piggvar och skrubbskädda. Området utgör en övervintringslokal för sjöfågel. De aktuella grundområdena är särskilt känsliga för oljeutsläpp pga sina biologiska skyddsvärden.

Strandavsnittet på land på Ören längre österut, vid **Ankarudden**, har högsta naturvärde enligt kommunens naturinventering. Kustområdet är här i huvudsak oexploaterat. Den helt dominerande vegetationstypen är hällmarkstallskog vars flora är rik. Gran- och blandskogen är fuktig. Det aktuella strandområdet är en del av ett område med en sumpskogsmosaik som i den nationella våtmarksinventeringen har ett mycket högt naturvärde. Området är även av stort värde för häckande fåglar. Vid Ankarudden finns en brygga med kollektivtrafik, och söder därom kan man finna en lämplig naturhamn. Enligt kommunens översiktsplan ingår Ankarudden i en kulturhistorisk helhets- och närmiljö.

Aktuell strandsträcka på östra Torö, norr om **Södra Verkarö**, ligger inom ett barrskogsområde och har mycket högt naturvärde enligt naturinventeringen. Även strandområdena vid **Trävik** har mycket höga naturvärden. Där finns två nyckelbiotoper och två objekt med naturvärden.

Kolguskär, Bottenholmen, Strömskär, Stora Arnholmen och Råholmen omfattas av samma område av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB som sydvästra Torö. Öarna omfattas dessutom av ett område av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB (Stockholms skärgård, yttre delen).

VÄRDEBESKRIVNINGAR Bilaga 2 Datum
2014-09-16Beteckning
511-39844-2012

Ytterskärgården intar som helhet en särställning i länets natur. Det största värdet för friluftslivet ligger i den goda tillgången på naturhamnar och de mycket höga naturvärdena. Ytterskärgårdens mosaik av öar, kobbar och skär ger praktiskt taget outtömliga möjligheter för båtlivet, men även för fiske, kanoting och naturstudier. Stora delar av värdet för friluftslivet ligger i att kunna finna ”orörd” natur utan särskilda friluftsanläggningar.

Bottenholmen och **Norrskär** hyser ovanliga växter, viktiga häckningsplatser för fågel och uppväxtområden för fisk. Öarna ligger inom ett större område (Herrhamraöarna) som planeras skyddas. Strömskär ingår i Järflotta naturreservat. På norra Råholmen finns en nyckelbiotop. Det är en betad skog och lövskogslund. Öarna Råholmen och Stora Arnholmen ligger inom ett område med dokumenterat höga naturvärden på grund av bland annat det rika växt- och djurlivet och deras betydelse för friluftslivet.

Öarna söder om Torö har högsta naturvärde enligt kommunens naturinventering. De har kalkberggrund och växtligheten är sparsam, men de hyser ändå en rik flora och lägre fauna. Floran och faunan som är knutna till kalkberggrunden är känslig och mycket skyddsvärd. En del element är gemensamma med alvarmarkerna på Öland och Gotland. Öarna fungerar som häcknings-, rast- och övervintringsområden för sjöfågel.

Norrskär och **Öja** omfattas av ett område av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB (Stockholms skärgård; Öja - Landsortsdjupet). Området har utomordentligt stora naturvärden och är intensivt utnyttjat av det båtburna friluftslivet. På grund av dess orördhet och vidstäckta areal utgör det ett viktigt referensområde. Utskärgården bär spår av gammal kulturpåverkan. Stora delar av Öja är oexploaterad. Området är en av länets mest förnäma sträckfågellokalerna och av internationell betydelse för rastande alfågel.

Hela Öja ingår i Öja-Landsort naturreservat. Ön är till stor del bevuxen med lövskog av maritim typ, och där finns även några särskilt botaniskt intressanta arter. Bybebyggelsen, som äger betydande kulturhistoriska och miljömässiga värden, är koncentrerad till Storhamn på öns södra del, där även lotsplatsen och fyren ligger. Fyren på Landsort, som är en av Sveriges äldsta fyrplatser, är skyddad som ett statligt byggnadsminne. I söder finns även källor. Enligt kommunens översiktsplan är Öja ett lokalt tyst område, och öns norra respektive södra del utgör en kulturhistorisk helhets- och närmiljö.

Motiv till utvidgat strandskydd inom Kusten, Torö-området, värdebeskrivning A4 (jämför de sju punkterna under rubriken ”Skälen för Länsstyrelsens beslut” i beslutstexten): 1, 2, 3, 4, 5, 7.

Kusten, Nynäshamnsområdet, värdebeskrivning A5

Med hänsyn till kust- och skärgårdsområdets samlade natur- och kulturvärden omfattas hela delområdet av riksintresse enligt 4 kap. 1-2 och 4 §§ MB. Bestämmelserna syftar till att värna det värdefulla kust- och skärgårdslandskapet med sina unika natur- och kulturvärden. Det har särskilt stora värden för friluftsliv och turism.

Den södra delen av delområdet (strandområdena söder om Nynäshamn samt ön Yttre Gården) omfattas också av ett område av riksintresse för friluftsliv enligt 3 kap. 6 § MB (Stockholms skärgård, yttre delen). Ytterskärgården intar som helhet en särställning i länets natur. Det största värdet för friluftslivet ligger i den goda tillgången på naturhamnar och de mycket höga naturvärdena. Ytterskärgårdens mosaik av öar, kobbar och skär ger praktiskt taget outtömliga möjligheter för båtlivet, men även för fiske, kanoting och naturstudier. Stora delar av värdet för friluftslivet ligger i att kunna finna ”orörd” natur utan särskilda friluftsanläggningar.

De aktuella strandområdena **väster om Nynäshamn** ligger inom den i regionplanen utpekade regionala grönstrukturen och då inom ett område med stora samlade rekreations-, natur- och kulturvärden. Inom området har Skogsstyrelsen pekat ut flera nyckelbiotoper och objekt med naturvärden, och ett flertalet fynd av rödlistade arter har gjorts.

Längs den västra sidan av viken berörs Karingboda naturreservat av strandzonen. Den östra sidan av viken, kring Nynäs gård och söder därom, utgör en lokal grön värdekärna enligt kommunens översiktsplan. Det är ett viktigt närströv- och friluftsområde. Området har även mycket högt naturvärde enligt kommunens naturinventering. Kulturlandskapet är herrgårdspräglad. Där finns bland annat ädellövskogar, alkärr och blandskogar. Herrgården vid Nynäs ingår i ett område som utpekats som såväl lokalt som regionalt intressant för kulturmiljövården. Den omgivande parken och odlingslandskapet har höga visuella värden. Söder om herrgården finns betes- och slåttermarker med särskilda värden som berättigar till miljöersättning samt en ädellövskog med naturvärden.

Även delområdets strandområden kring **Lövhamnen** söder om Nynäshamn, ligger inom den regionala grönstrukturen och har stora samlade rekreations-, natur- och kulturvärden. Ett regionalt strandstråk passerar igenom det och ett flertal fynd av rödlistade arter har gjorts där. I stort sett alla de aktuella strandområdena ligger inom en lokal grön värdekärna enligt översiktsplanen och kommunen planerar att inrätta ett naturreservat för Lövhamnområdet. Det är ett mycket viktigt område både natur- och rekreationsmässigt sett. Det finns servering, camping och badplatser. Området är tätortsnära och skogen är mycket kuperad och förhållandevis orörd. Halvön har karaktäristisk mellanskärgårdsvegetation som präglas av ett stort lövträdsinslag.

VÄRDEBESKRIVNINGAR Bilaga 2 Datum
2014-09-16Beteckning
511-39844-2012

Enligt kommunens naturinventering har **Bedarön, Inre Gården, Yttre Gården** samt **Stora Rammklöv** högt naturvärde. De bjuder på en representativ mellanskärgårdsnatur med spår av skärgårdsjordbruk. De dominerande vegetationstyperna är kala klippor med inslag av hållkarsvegetation samt hållmarkstallskog. Området är ett välutnyttjat utflyktsmål med fina badstränder och välbesökta naturhamnar. Det finns planer på att skydda den södra delen av Yttre Gården. Värdena här är främst knutna till gammal hållmarkstallskog med naturskogskaraktär. Området utgör en värdefull livsmiljö för hotade arter och har särskild betydelse för friluftslivet. På Stora Rammklöv växer en välutvecklad maritim lövskog.

Motiv till utvidgat strandskydd inom Kusten, Nynäshamnsområdet, värdebeskrivning A5 (jämför de sju punkterna under rubriken ”Skälen för Länsstyrelsens beslut” i beslutstexten): 2, 3, 5, 6, 7.

Kusten, Yxlö-området, värdebeskrivning A6

Med hänsyn till kust- och skärgårdsområdets samlade natur- och kulturvärden omfattas hela delområdet av riksintresse enligt 4 kap. 1-2 och 4 §§ MB.

Det aktuella strandområdet i delområdets nordligaste del vid **Storbacken/Lillbacken** ligger inom ett lokalt svagt grönt samband i den samlade grönstrukturen enligt kommunens översiktsplan. Av denna framgår också att Storbacken/Lillbacken omfattas av en kommunal kulturhistorisk helhetsmiljö.

En stor del av strandområdena vid **Hammersta** ligger inom den i regionplanen regionalt utpekade Tyrestakilen. De gröna kilarna utgör en sammanhängande struktur av områden med höga rekreations-, natur- och kulturmiljövärden. Vid Hammersta finns Häringe-Hammersta naturreservat, som delas med Haninge kommun. Inom reservatet finns en mångfald av naturtyper och här finns goda möjligheter till naturupplevelser, vandringar, bad och fiske. Området har karaktären av ett herrgårdslandskap och det finns förhållandevis mycket ädellövskog med en rik flora. Inom Häringe-Hammersta förekommer även ganska opåverkade barrskogsområden. Ett flertal fynd av rödlistade arter har gjorts inom området. De nordligaste delarna ingår i ett Natura 2000-område.

En större del av de aktuella strandområdena omfattas av ett område av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB (Hammersta). Herrgårdslandskapet kring Hammersta säteri har ett medeltida ursprung och rötter i järnåldern. Vid farleden finns farledsborgar. Delar av stränderna ligger även inom ett område av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB (Muskån – Hammersta – Häringe). Ädellövsmiljöerna är mycket artrika och barrskogsområdena har mycket höga värden. Fågellivet är rikt. I den meandrande Muskån/Hammerstaån som mynnar i viken söder om Hammersta säteri finns en ursprunglig stam av havsöring. Enligt kommunens översiktsplan har ån högsta naturvärde.

Söder om **Anderslund** finns betesmarker med särskilda värden som berättigar till miljöersättning.

Vid **Fridhem**, vid Bredviken, är naturvärdena dokumenterat höga. Värdena beror främst på områdets ädellövträd samt dess rika flora och fågelliv. Inom den aktuella strandzonen har Skogsstyrelsen utpekat en nyckelbiotop i form av en lövskogslund med färsk betespåverkan.

Enligt översiktsplanen ingår strandområdena mellan **Norrlöt** och **Strömsund** i en lokal grön kil, och väster om Norrlöt finns ett område med högsta naturvärde. Norrlöt och dess omgivning ingår i ett utpekat lokalt tyst område. Av kommunens naturinventering framgår att naturvärdena är höga norr om **Vidbynäs**. Söder om Vidbynäs har Skogsstyrelsen pekat ut ett objekt med naturvärde.

Himmelsö är en långsträckt halvö täckt av blandskog med örtrik flora. Landskapet är varierat och småbrutet. I nordväst ligger betesmarker med särskilda värden som berättigar till miljöersättning.

Öster om Himmelsö ligger **Herrön** som är en stor mellanskärgårdsö som till största delen är oexploaterad. Hällmarkerna är omfattande. På ön växer ett ädellövsbestånd med exklusiv lundflora. Kulturmarkerna innefattar bland annat betade havsstrandängar. Ön kan erbjuda rastplatser och övervintringsområden för fågel. De aktuella strandområdena på mellersta Herrön ingår i ett område som har dokumenterat höga naturvärden. Naturvärdena motiveras av den rika lundfloran i ädellövsbestånden och den hävdgynnade floran i naturbetesmarkerna. Enligt den nationella våtmarksinventeringen har våtmarkerna runt Herröträsk höga naturvärden. På ön har också Skogsstyrelsen utpekat ett par naturvärdesobjekt.

Yxlö domineras av hällmarker bevuxna med gles tallskog. Inom strandområdena på de norra delarna av Yxlö finns ett par objekt med naturvärden. Vid Byviken finns öppna betade strandängar samt lövskogar längs med stränderna enligt naturinventeringen. Norr om Björkhagen finns en nyckelbiotop som utgörs av en lövskogslund. Flera skogliga värden finns på öns sydvästra delar med ett antal nyckelbiotoper och några objekt med naturvärden.

På **Västra Slangholmen** finns en lågvuxen tallskog med ett stort inslag av lågor i olika stadier av nedbrytning.

Av kommunens naturinventering framgår att såväl Himmelsö, Herrön och Yxlö som Västra och **Östra Slangholmen** som helhet har höga naturvärden. De ingår i en ett sammanhängande, i huvudsak oexploaterat, skärgårdsnära hällmarks- och barrskogsområde.

På **Stora Skramsö** finns en större artrik naturskogsartad miljö med mycket höga naturvärden. Ett antal av arterna är av stor betydelse för den biologiska

VÄRDEBESKRIVNINGAR Bilaga 2 Datum
2014-09-16Beteckning
511-39844-2012

mångfalden. Skogsstyrelsen har utpekat flera nyckelbiotoper och objekt med naturvärden på Stora Skramsö. Naturen på ön planeras skyddas.

Motiv till utvidgat strandskydd inom Kusten, Yxlö-området, värdebeskrivning A6 (jämför de sju punkterna under rubriken ”Skälen för Länsstyrelsens beslut” i beslutstexten): 1, 2, 3, 7.

Sjöar syd, värdebeskrivning B1

Med hänsyn till kust- och skärgårdsområdets samlade natur- och kulturvärden omfattas hela delområdet av riksintresse enligt 4 kap. 1-2 och 4 §§ MB. Bestämmelserna syftar till att värna det värdefulla kust- och skärgårdslandskapet med sina unika natur- och kulturvärden. Det har särskilt stora värden för friluftsliv och turism.

Västra Styran är en större, måttligt näringsrik sjö som till stor del omges av åkrar. De aktuella strandområdena kring sjön har, enligt kommunens naturinventering, högt naturvärde. Enligt översiktsplanen omfattas den av en lokal grön kil och till stor del även av ett lokalt tyst område. Sjöns nordöstra del ingår i ett område av riksintresse för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § MB (Sorunda - Stymninge). Inom denna dalgångsbygd finns exempelvis flera storhögar och stora gravfält, en stor skeppssättning samt runstenar. Strandområdet öster om Lyngsta är skyddsvärt enligt översiktsplanen, och det berörs av ett område av riksintresse för naturvård enligt 3 kap. 6 § MB (Östra Styran). Östra Styran bedöms vara den mest värdefulla fågelsjön i den södra delen av Stockholms län. I sjöns omgivning finns värdefulla fågelbiotoper. Inom strandområdet på Västra Styrans östra sida ligger en del av en betad strandäng med höga värden enligt Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering, och värdena berättigar till miljöersättning.

Även de aktuella strandområdena runt **Långsjön** ligger inom ett område som har högt - mycket högt naturvärde, enligt kommunens naturinventering. Sjön är näringsfattig och omges helt av en sammanhängande storskog bestående av bland- och barrskog med representativt växt- och djurliv. Långsjöns västra del har dokumenterat höga naturvärden och det vackra landskapet lockar besökare. Inom strandområdet söder om sjön har Skogsstyrelsen pekat ut en nyckelbiotop som utgörs av en bergbrant/aspskog. Den större delen av sjön och dess närmaste omgivning ingår i ett lokalt tyst område enligt översiktsplanen.

Strandområdena kring **Fjättersjön** ligger i sin helhet inom en lokal grön värdekärna enligt översiktsplanen. Sjön är relativt opåverkad och näringsfattig. Den omges av stora sammanhängande skogar som till största delen består av barrträd. Fjättersjöns aktuella strandområden ingår delvis i den regionala grönstrukturen och då inom ett område med stora samlade rekreations-, natur- och kulturvärden. Kommunens naturinventering anger att området har ett mycket högt naturvärde. Fynd av rödlistade arter har gjorts inom strandområdena. Norr om

VÄRDEBESKRIVNINGAR Bilaga 2 Datum
2014-09-16Beteckning
511-39844-2012

sjön har Skogsstyrelsen utpekat en nyckelbiotop – en barrnatskog – och inom strandområdena finns också objekt med naturvärden såsom en barrblandskog respektive en barrsumpskog. Väl upptrampade stigar omger sjön och i nordöst passerar Sörmlandsleden strandområdet. Området är viktigt för friluftsliv även vintertid för exempelvis skidåkning.

Älrvikssjön är en näringsrik sjö omgiven av sankmarker, åkrar, ädellövskog, igenväxande torrbackar, barrskog och bergbranter. Enligt kommunens naturinventering har Älrvikssjön högt naturvärde. Sjön utgör en vattentäkt, och strandområdet i dess sydvästra del omfattas av ett vattenskyddsområde. Enligt översiktsplanen ligger en kulturhistorisk helhets- och närmiljö inom ungefär samma område.

Motiv till utvidgat strandskydd inom Sjöar syd, värdebeskrivning B1 (jämför de sju punkterna under rubriken ”Skälen för Länsstyrelsens beslut” i beslutstexten): 2, 5, 7.

Sjöar nord, värdebeskrivning B2

I delområdets norra del ligger **Vädersjön** som är näringsrik och kantas av breda vassbälten. Omgivningen består i huvudsak av blandskog. Sjön delas med Haninge kommun. Delar av de aktuella strandområdena har i den nationella våtmarksinventeringen bedömts ha högt värde. Sjön och dess omgivningar har dokumenterat höga naturvärden. Där finns flera nyckelbiotoper som exempelvis en rasbrant med grova ädellövträd och rik flora, samt en barrskog. Fågellivet är mycket artrikt.

Grindsjön delas med Botkyrka kommun. Sjön är en näringsfattig klarvattensjö med ett mycket bra siktdjup och den har stora hydrologiska kvaliteter. Omgivningen domineras av lövskog med inslag av barrskog. Grindsjöns östra strand utgörs av en mäktig isälvsavlagring. Enligt kommunens naturinventering har sjön ett mycket högt naturvärde. Fynd av rödlistade arter har gjorts i området. Den större delen av de aktuella strandområdena ligger inom den i regionplanen regionalt utpekade Hanvedenkilen. De gröna kilarna utgör en sammanhängande struktur av områden med höga rekreations-, natur- och kulturmiljövärden. Vid Västerby har Skogsstyrelsen pekat ut ett par objekt med naturvärden. Längre åt söder finns ett naturminne. Inom strandområdena söder om Karlsro finns en del av en våtmark som i den nationella våtmarksinventeringen bedömts ha högt värde. Området nära Karlsro, vid Vinaren, omfattas av en kulturhistorisk helhetsmiljö enligt översiktsplanen.

Av kommunens naturinventering framgår att **Fagersjön** har högt naturvärde. Sjön är sänkt och kraftigt igenvuxen. Den omges till största delen av skogsmark. I delområden, främst i norr och sydväst, finns en rik flora. Den aktuella strandzonen i sydöst omfattas delvis av en kulturhistorisk när- och helhetsmiljö enligt översiktsplanen. Här finns en ansamling av fornlämningar. Här finns också ett

VÄRDEBESKRIVNINGAR Bilaga 2 Datum
2014-09-16Beteckning
511-39844-2012

vattenskyddsområde. Väster om Fagersjön ligger en betesmark som har sådana värden att de berättigar till miljöersättning. Enligt Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering är dess södra del en välhävdad betesmark med höga värden.

Sjön **Tärnan** är relativt näringsfattig. Den ligger inom ett av kommunens största sammanhängande barrskogsområden med en unik lavflora och förekomst av ett stort antal hotade växter och djur. Här finns exempelvis livskraftiga populationer av känsliga och hotade skogsfåglar. Den större delen av de aktuella strandområdena ligger inom en grön värdekärna i den i regionplanen utpekade Hanvedenkilen. Skogsstyrelsen har pekat ut flera nyckelbiotoper och ett par objekt med naturvärden längs stränderna. Enligt kommunens naturinventering ligger sjön och dess omgivning inom ett område med högsta naturvärde. Sörmlandsleden passerar strandområdet.

Strax norr om Ösmo ligger sjön **Muskan**. Det är en näringsrik sjö som enligt naturinventeringen har högt naturvärde. Markerna väster om sjön är uppodlade medan området öster om sjön huvudsakligen består av skogsmark. Av översiktsplanen framgår att området är välbesökt, att sjön omges av ett strandstråk och att Sörmlandsleden passerar längs sjön. Strandområdena ingår i en lokal grön värdekärna. På den östra sidan av Muskan är sambandet i den lokala grönstrukturen svagt. Vidare är området kring Muskån/Hammerstaån skyddsvärt och har högsta naturvärde. Denna del omfattas också av ett område av riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § MB (Muskån – Hammersta – Häringe). I den meandrande ån finns en ursprunglig stam av havsöring. Muskåns dalgång hyser en mängd ovanliga insektsarter. Den aktuella strandzonen i sydväst, vid Stora Breddal, omfattas delvis av en kulturhistorisk helhetsmiljö enligt översiktsplanen.

Motiv till utvidgat strandskydd inom Sjöar nord, värdebeskrivning B2 (jämför de sju punkterna under rubriken ”Skälen för Länsstyrelsens beslut” i beslutstexten): 5, 7.

Källförteckning

Hanvedenkilen. Upplevelsevärden i Stockholmsregionens gröna kilar. 7:2004.

Kulturmiljöprogram för Nynäshamns kommun. Kulturhistoriskt värdefulla områden. Nynäshamns kommun, Länsstyrelsen i Stockholms län. 1983.

Naturkatalog för Stockholms län. Remissversion 1996-02-15

Områden av riksintresse naturvård, friluftsliv - Stockholms län. Länsstyrelsens rapport 2001:15

Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2010. Stockholms läns landstings regionplanekontor. R 2010:5.

Skyddsvärda statliga skogar, Svealand utom Dalarnas län. Rapport nr 5341. Naturvårdsverket 2004.

Stockholmsregionens kulturhistoriska miljöer – Landsbygdens kulturmiljöer. Underlag för regionplanering. Stockholms läns landsting. Regionplane- och trafikkontoret 1989.

Tyrestakilen. Upplevelsevärden i Stockholmsregionens gröna kilar. 6:2004.

Översiktlig naturinventering av Nynäshamns kommun. Björn-Axel Beier och Conec. 1988-90, samt uppdatering av denna 2009.

Översiktsplan för Nynäshamns kommun. 2012.

Kartbaserat digitalt nationellt och regionalt underlag från:
Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Lantmäteriet, Länsstyrelsen i Stockholms län, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen, Stockholms läns landstings Tillväxt, miljö och regionplanering, Sveriges geologiska undersökning, Sveriges lantbruksuniversitet.

Hur man överklagar hos regeringen, Miljödepartementet

Var ska beslutet överklagas

Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas till **regeringen, Miljödepartementet**.

Hur man utformar sitt överklagande m.m.

I skrivelsen ska du

- tala om vilket beslut du överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret)
- redogöra för hur du anser att beslutet ska ändras.

Du bör också redogöra för varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Du kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt dig.

Behöver du veta mer om hur du ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.

Övriga handlingar

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt, så bör du skicka med det.

Var inlämnas överklagandet

Din skrivelse ska inlämnas/skickas **till Länsstyrelsen** och inte till regeringen, Miljödepartementet.

Tid för överklagande

Länsstyrelsen måste ha fått din skrivelse **inom tre veckor** från den dag **beslutet kungjorts i ortstidning**, annars kan ditt överklagande inte tas upp.

Underteckna överklagandet

Din skrivelse ska undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer.

Sändlista

Nynäshamns kommun, 149 81 Nynäshamn

Naturvårdsverket: registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten: havochvatten@havochvatten.se

Skogsstyrelsen: vallentuna@skogsstyrelsen.se

Sjöfartsverket, 601 78 Norrköping

Fortifikationsverket, 631 89 Eskilstuna

Lantmäteriet, Lantmäterigatan 2C, 801 82 Gävle

Lantmäteriet Stockholm, Box 47700, 117 94 Stockholm

Länsstyrelsen i Södermanlands län, 611 86 Nyköping

KSL (Kommunförbundet Stockholms län), Box 38145, 100 64 Stockholm

Stockholms läns landsting, TMR (Tillväxt, miljö och regionplanering),
Box 22550, 104 22 Stockholm

LRF (Lantbrukarnas Riksförbund) Mälardalen, Box 23, 745 21 Enköping

LRF Kommungrupp Nynäshamn, Thomas Gustavsson, Säby Gård 17, 148 92

Ösmo

Friluftsförbundet, Region Mälardalen, Box 9023, 126 09 Hägersten

Naturskyddsföreningen Stockholms länsförbund, Norrbackagatan 80,
113 41 Stockholm

Skärgårdsstiftelsen: registrator@skargardsstiftelsen.se med cc
kansliet@skargardsstiftelsen.se

SIKO (Skärgårdens Intresseföreningars Kontaktorganisation), Pia Södergren, Box
146, 130 39 Sandhamn

Stockholms läns Hembygdsförbund, Box 6219, 102 34 Stockholm

Saltsjön - Mälarens båtförbund, Hammarby allé 91, 120 63 Stockholm

Sportfiskarna, Region Stockholm, Svartviksslingan 28, 167 39 Bromma

Enligt sändlista

Meddelande om beslut om utvidgat strandskydd

Länsstyrelsen i Stockholms län har den 16 september 2014 fattat beslut om utvidgat strandskydd för Nynäshamns kommun. Det fullständiga beslutet med bilagor finns tillgängligt hos Länsstyrelsen, Hantverkargatan 29, Stockholm.

Beslutet med bilagor finns även på Länsstyrelsens webbplats:
<http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/>, sök på kungörelser – beslut.

I handlingarna finns information om hur man överklagar beslutet.

En sammanfattning av alla yttranden och Länsstyrelsens eventuella kommentarer till dessa finns samlade i en särskild promemoria som hör till ärendet. Promemorian samt yttrandena i sin helhet finns i detta ärendes akt.

Sändlista

Boverket: registraturen@boverket.se

Sveriges Jordägareförbund: gs@jordagarna.se och kansli@jordagarna.se

Medborgarrättsrörelsen: bengt.holmgren@gmail.com och info@mrr.se

Svenska Turistföreningen: Jenny.Engstrom@stfturist.se

Stockholms Ornitologiska förening: stof@stof.nu och tomas.viktor@bredband.net

Stockholm läns fiskareförbund: anders@bjorko.nu

Östra Svealands fiskevattenägareförbund: momentum@swipnet.se

Antonia Ax:son Johnson, Tess Ax:son Johnson, Viveca Ax:son Johnson, Claes och Frances Broman, AB Coport, Nordstjernen AB, Marcus Wallenberg genom

Gunnar Johansson: Gunnar.Johansson@dlanordic.se och Johan Forsling:

Johan.Forsling@dlanordic.se